

Året fascismen blev rumsren igen

*texter från bloggen Guldfiske
om händelserna i Italien 2008*

Gränser går inte runt länder, de går igenom dem

Ibland får man glädjas. Läser på Petters blogg, Arbetaren och Motkraft att papperslösagrupper inom Stockholms LS av SAC har lyckats tvinga restaurangen Lilla Karachi till förhandlingsbordet och fått dem att betala ut 65 000 kronor till LS-medlemmen Muhammed Riaz, för den svarta delen av lönen restaurangen trodde de kunde blåsa honom på som "rättslös" och papperslös arbetare. Den massiv uppbäckning från Svenska dagbladets Maria Abrahamsson, Moderata ungdomsförbundet och Centerns ungdomsförbund av den löneffflande restaurangen och dess exploatering av papperlös räckte inte till, Karachi blev ändå tvungna att sluta en uppgörelse med SAC.

Konflikten har lyckats på ett intressant sätt belysa olika parterers inställning (och handlingsförklaring) i frågan att arbeta med papperslösas situation på arbetsmarknaden. Inom LO, Vänsterpartiet och Ung vänster har det funnits en olycklig tendens att enbart se frågan som politisk, att i första hand handla om medborgarskap och uppehållstillstånd för papperslösa, för att sedan i ett senare skede när en sådan politisk förändring (som ingen av dem driver aktivt) kunna organisera migrantarbetarna fackligt. SAC är i dagsläget enda svenska fackförening som organiserar papperslösa migranter, även om frågan ska diskuteras på LOs kongress i maj/juni. Petter lyckas bra fånga problemställningen i sitt debattinlägg i Expressen.

Diskussionen kring facklig organisering av papperslösa har bara börjat i Sverige, men den har pågått länge i övriga Europa och det finns mycket intressanta erfarenheter att hämta. Den 9 mars besökte jag ett möte organiserat av Melting pot på autonoma radiostationen Sherwood i Padua, Italien. Temat var just migrantarbete, prekarisering och självor-

ganisering. På mötet samlades flera av de organisationer som de senaste åren i regionerna Veneto och Emilia-Romagna försökt med olika former av rådgivning, självorganisering och basfacksarbete för att förbättra papperslösas situation, för att utbyta erfarenheter med varandra. Mötet inleddes av anföranden från Sandro Mezzadra, doktorand i statsvetenskap i Bologna och Sandro Chignola, från universitetet i Padua, på temat "kartografisk undersökning". Deltagande undersökningar och militant kartografi är två metoder, med rötter i den operaistiska marxismen, som kan användas för att kartlägga och skapa en mer nyanserad och detaljrik bild av migranters situation och kampformer. Utgångspunkten är att inte se migranter som passiva offer, utan faktiska aktörer som försöker förändra sin situation, som genom sin mobilitet och flykt trotsar gränsregimer - det är alltså en reell rörelse vi måste förhålla oss till, som faktiskt existerar, och som inte går att förhindra med politiska sanktioner eller åtgärder.

Både Mezzadra och Chignola betonade gång på gång, att gränser är ingenting som går runt länder, runt Europa, utan något som går rakt igenom länderna. Det delar befolkningen i de med medborgerliga rättigheter och de som saknar. För arbetsmarknadens del innebär det här en tudelad arbetskraft, en med rättigheter (kollektivavtal, arbetsrättsligt skydd, vita löner) och en utan rättigheter.

"I kontrast mot delningen av denna världen är migrationen i sig en utmaning av distributionen av rättigheter och privilegier enligt en hierarkisk fördelning av sociala och politiska rum. [...] Andra gränser har rests runt Europa, som visar på att gränser inte finns i periferin. Snarare är avgränsandet och hierarkiserandet av det sociala och politiska rummet en inre styrmetod i det nya institutionaliserade europeiska medborgarskapet." (Frassanitonätverket, där Sandro Mezzadra är aktiv)

En kartografi, att teckna upp en karta över

migrantflöden i Europa, kan därför inte bara ha en rumslig dimension - var man tar sig över gränserna, var migranter befinner sig, utan måste ses utifrån denna skiktning av rättigheter. Vi måste också kartlägga de filtermekanismer, den rättighetshierarki, som upprättats i Europa både spatialt och temporalt. Rättighetshierarkin blir en skala med olika arbetskraft med olika rättigheter och olika grad av osäkerhet: de papperslösa, de med förbrukat uppehållstillstånd och arbetstillstånd som arbetar kvar, de med arbetstillstånd men utan medborgarskap, tillfälliga gästarbetare, de med medborgerliga rättigheter men som utsätts för diskriminering. I detta finns också den temporala dimensionen: migranter som är här tillfälligt och säsongsarbetare, de som väntar på uppehållstillstånd, de i väntan på medborgarskap, "andra generationens invandrare" - som trots att de är födda här drabbas av diskriminering på arbetsmarknaden och är underrepresenterade i högre utbildningar och så vidare.

Medborgarskapet och uppehållstillståndet är en viktig fråga, men genom att göra en kartografi över denna rättighetshierarki, blir bilden rätt tydlig att flera papperslösa migrantarbetare är inte intresserade av medborgarskap, utan är här och arbetar temporärt, säsong- och gästarbetare, för att sedan återvända till sina ursprungsländer med de pengar de jobbat ihop. Denna del av arbetskraften kommer inte nås av politiska åtgärder LO och Vänsterpartiet kring medborgarskap, och fortfarande utgöra en egen skiktning.

"Kontrollerna har sedan länge upphört att bara vara begränsade till nationalstaterna utan ingår i innerstädernas trafikknutpunkter och överregionala färdleder i samma utsträckning som de gör i förhållande till icke-offentliga platser – med arbetsplatsen som det främsta av dessa." (Frassanitonätverket)

Ytterligare ett steg för att kartlägga rättighetshierarkin, är att se hur tätt arbete, boende och medborgarskap knutits till varandra. För

uppehållstillståndet behövs bostadsadress, för bostadskontrakt ofta ett fast arbete och därigenom arbetstillstånd. Många av grupperna på Melting pots möte berättade om svårigheten att separera dessa frågor, och hur de tvingades driva alla dem parallellt - om kampen för rätten att stanna, rätten att arbeta och rätten till en bostad. Melting pots rådgivning innebar både juridisk hjälp kring alla dessa tre frågor, och att faktiskt ockupera byggnader för att skaffa bostäder samt att organisera basfackligt för att säkra arbetsrätten. Det samlade begreppet initiativen hade för dessa tre kamper var "de osynliga", i Padua drev Melting pot och basfacket ADL-Cobas "De osynligas rådgivning", i Verona "Invisible workers of the world". Gränsen mellan migrantarbete, prekärt arbete och osäkra anställningar gick inte heller att dra tydligt, utan det var nödvändigt att knyta arbetet tätt till facklig praktik - inte bara för papperslösa, utan även osäkra anställda med medborgarskap.

I sitt avslutande inlägg tog Sandro Mezzadra upp och diskuterade tendenser inom migrations- och arbetsmarknadspolitiken inom EU. Den kontroversiella och omstridda Bossi-Finilagen som infördes under Berlusconi-regeringen i 2000-talets början, för att begränsa invandringen till Italien, har kommit i konflikt med den spatiella förändring som EU och östutvidningen inneburit. Hela kartan för den europeiska arbetsmarknaden har ritats om på några år, och den fungerar illa med den rigiditet högerregimer i flera europeiska länder genomdrivet med stöd av de rasistiska högerextrema populistpartierna kring medborgarskap och invandring. Mezzadra visade på exemplet från Bulgarien, som genom östutvidningen gick från ett emigrationsland till ett immigrationsland, hur Bulgarien kunnat genom sin "flexibla" hållning till rättighetshierarkierna och medvetna satsning på att ha en stor papperslös och rättighetslös migrantarbetsstyrka lockat till sig kapital och företagssatsningar. På flera stora fabriker i Sofia arbetar nu malaysiska eller indiska gästarbetare eller papperslösa och på Coca

colas största europeiska fabrik, som förlagts till Bulgarien, arbetar enbart migrantarbetare från Senegal. Där blir rättighetshierarkin som tydligast, hur det finns ett ekonomiskt intresse i en skiktad tudelad arbetskraft, där det finns en del yrkesskolade medborgare med vissa rättigheter och en relativt hög lön, och en rättslös sektor oskolade prekariserade migrantarbetare, som kan arbeta utanför kollektivavtal, svart och under lägstalönernas nivåer.

Att övervinna denna skiktning och rättighetshierarki är en av de största utmaningar fackföreningsrörelsen står inför idag.

Säkert! För vem?

Imorgon är det nyval i Italien. Den här valkampanjens stora valfråga har varit "säkerhet". Alla partier har försökt med en överbudspolitik om vem som kan garantera mest trygghet och säkerhet för italienarna, lova mest resurser till poliser och väktare, lova att slänga ut "kriminella invandrare". Finns det någon mer förrädisk och undflyende fråga?

Vänsterpartiet Rifondazione Comunistas partiledare Bertinotti har en poäng, när han beskriver "säkerhetsdiskursen" som högerns svar på det problem som de själva skapat. Utförsäljningar, privatiseringar av offentliga sektorn, nedbrytandet av lokalsamhällena, ökade osäkerheten på arbetsmarknaden, marknadspriser på bostadsmarknaden - som svar på hela den osäkra livssituation detta skapat finns för högern bara att garantera en artificiell säkerhet genom att lova fler väktare och poliser, fler speciallagar och hårdare straff.

Men tyvärr speglar frågans uppseglande även vänsterns misslyckande, både den parlamentariska och utomparlamentariska, speciellt i dess kampanjer mot osäkra anställningar och prekarisering, för upprättandet av nya sociala skyddsnät. Den stora gemensamma opposi-

tionsrörelse, som flöt samman med globaliseringsrörelsen och antikrigsprotesterna, mot Berlusconi-regeringen och hans nyliberala politik, bröt samman när den väl kom till makten. Prodis centervänstern fortsatte bedriva en snarlik ekonomisk politik och valde att upprätta nya Natobaser på italiensk mark - samtidigt som vänsterfalangen i regeringskoalitionen bedrev protester mot prekariseringen.

I varje valdebatt nu nämns "sicurezza" och "preariato" omväxlande. Till och med påven varnar i sina tal, mellan angreppen på aborträtten och försvararen av kärnfamiljen, för den prekära, osäkra tillvaron. Kanske öppnade själva begreppet för det? Glidningen har de senaste åren skett från att tala om osäkerheten på arbetsmarknaden till säkerheten i samhället. Med ett judokast vändes diskussionen till sin reaktionära motsats, en högerväg för nya repressiva statliga åtgärder.

Tyvärr bidrog även utomparlamentariska vänstern till att göra denna vändning möjlig. Många av aktivisterna kring de sociala centren befinner sig själva i en prekär tillvaro, rör sig mellan arbeten, studier och arbetslöshet, har svårighet att få tag på bostad, och när frågan väcktes av rörelsen som samlande problemställning så var det en angelägen fråga, en första personens politik. Men rörelsen hade svårt att omforma den till varaktiga praktiker. Dess mest visuella uttryck blev EuroMayday-demonstrationerna på första maj och San precario-manifestationerna under Allahelgonhelgen, kommunikativa manifestationer där frågan om prekariseringen lyftes på dagordningen. Men sedan?

Sandro Mezzadra och Gigi Roggero tar självkritiskt upp frågan i en artikel i Turbulence:

"Ta till exempel EuroMayDay, vars betydelse och nyskapande kraft vi redan har behövt. EuroMayDay lyckades däremot inte gå bortom ett expressivt och tydligt förslag angående

frågan om självrepresentation för "prekariatet" på en europeisk nivå. Den formade i första hand en sorts nav genom vilken explo-siva bilder förmedlades och där olika parader möttes. Kort sagt, EuroMayDay lyckades inte att ge upphov till gemensamma organisations och praktikformer, och därigenom bli en igångsättare, motor och katalysator för en ny konfliktualitet och en politisk praktik bortom den samtidigt synliga och olösta representationens kris."

Till skillnad från diskussionen om vår osäkra situation, en materiell osäkerhet genom svårigheten att få uppehållstillstånd, bostad, varaktigt inkomst osv, så har säkerhetsdiskussionen alltid syndabocker, som folket ska mobiliseras mot eller känna sig hotade ifrån. I november 2007 dog den unga kvinnan Giovanna Reggiani i Rom, efter att ha torterats och dödades av en rumänsk man. Händelsen gav upphov till en våg av rasistiska utspel, från såväl högern som centervänstern, riktade mot rumäner. De fascistiska grupperingarna vinner nu mark, samtidigt som de rasistiska inslagen i valrörelsen blivit tydligare.

Men Giovanna Reggianis död gav också upphov till en betydligt intressantare reaktion, den positiva motkraft man kan se formera sig i italienska samhället idag. Den 26 november organiserades en manifestation med 100 000 kvinnor, för att protestera mot våldet mot kvinnor. Manifestationen organiserades autonomt utan någon inblandning av vänsterpartierna, och de manliga riksdagspolitikerna förbjöds att tala. För första gången på länge började autonoma feministiska initiativ börja bedriva ett närmare samarbete igen. Ytterligare en händelse visade på det brådskande behovet av en ny kvinnorörelse. Den 14 februari 2008 stormade polisen efter ett anonymt tips ett sjukhus i Neapel. En kvinna förhördes om en abort, vilken vecka det skett i och polisen beslagtogs det aborterade fostret för undersökning. Den populistiske högerpolitikern Giuliano Ferrara och "Rörelsen för livet" bildade direkt en vallista för dra in aborträtten,

en "säkerhetsåtgärd" för att "skydda fostret" och skrota abortlagen, lag 194. Förslaget väckte stort stöd från Vatikanen, där nya påven Ratzinger börjat allt mer aktivt utnyttja kyrkans makt för att intervensera i dagspolitiken i Italien. Dagarna efter gick tusentals kvinnor ut på gatorna för att demonstrera mot detta tillslag och påvisa det allvarliga i situationen. Abortlagen kom tillstånd 1978, efter en långvarig masskamp från 60- och 70-talets feministiska organisationer.

Den nya kvinnorörelsen ställde frågan om säkerhet på sin spets - säkerhet för vem? Säkerhet som innebär en ökad kontroll över kvinnors kroppar? Ökade illegala aborter med dödlig utgång för gravida kvinnor? Prodis rasistiska säkerhetslagar riktade mot rumäner och andra migranter?

Den nya kvinnorörelsen beslöt att ta tillbaka 8 mars i år, som alltmer kommit att bli en "mors dag", en kapitalistisk festdag för att hylla "kvinnan". Istället gjorde man den till en kampdag, genom att återvända till 8 mars-dagens ursprung.

Vi känner nog alla i Sverige till att 8 mars, internationella kvinnodagen, instiftades på Clara Zetkins förslag på en internationell kommunistisk kvinnoträff på Folkets hus i Nörrebro 1910 - det hus som senare skulle bli känt som Ungdomshuset. Men varför hon valde 8 mars är inte lika känt: dagen firas till minne av de 140 arbeterskor som dödades på sitt arbete på fabriken Cotton i New York. Kvinnorna strejkade för bättre arbetsvillkor, men företagsledningen blockerade portarna ut från fabriken. När en eld bröt ut brändes de 140 strejkande kvinnorna inne. Det liberala våldet i praktiken.

I Italien såg kvinnorörelsen till att lyfta fram denna händelse, och koppla till den våg av olyckor med dödlig utgång som skett på arbetsplatser i år i Italien. Bara i år har 217 personer dött på sina osäkra arbetsplatser, 217 768 skadats och 5 444 blivit invaliderade

i arbetsplatsolyckor. Om man jämför med Irakkriget så har 3 520 italienska militärer förlorat livet sedan det bröt ut i april 2003. Under samma period, från april 2003 till april 2007, har 5 252 personer förlorat sina liv på italienska arbetsplatser. Det liberala våldet i praktiken.

I det fallet har "säkerhetsdiskussionen" varit helt bortblåst inom italiensk media. Problemen individualiseras. Istället har man beskyllt arbetarna själva för att allt mer slarva på arbetet, att det beror på den ökande användningen av droger bland arbetare, arbetare som inte sover ordentligt och kommer trötta till jobbet. Direkta orsaker som högre arbetstempo, osäkra arbetsplatser, nedsparade skyddsåtgärder, eller indirekta som utbrändhet, bristande inflytande och alienation, sopas på så sätt under mattan.

Kvinnorörelsen valde att lyfta denna fråga och sträckte ut en hand till de spontana arbetarprotester som ägt rum i bland annat Turino mot den bristande arbets säkerheten. Detta är en ljusglimt i denna dystra valrörelse. Och steg för steg börjar den utoparlamentariska vänstern att lära sig av sitt misstag att låta osäkra anställningar och prekarisering bara bli en fråga för politikerna, utan något som måste tillkämpas i daglig kamp och nya politiska praktiker. Projekten att organisera papperslösa migranter, som jag tidigare skrivit om här på bloggen, börjar få effekt. Gamla syndikalistiska fackliga praktiker putsas av och ny aktivism korsbefruktar facklig praktik. Så kunde basfacket Associazione Difesa Lavoratori, ADL, nyligen vinna en konflikt kring sparkade migrantarbetare i lagerbranschen mot fraktbolaget TNT efter månader av blockader. Det gör också att många sociala center börjat ställa sig kritiska till Euromayday-paraden i Milano och den breda fackliga förstamajkonserten i Rom, och istället diskuterar hur man bygger vidare på de konkreta arbetsplatskamperfarenheterna mot prekari-seringen och säkerhetsbristerna på arbetet.

När Berlusconi öppnade dörren för fascismen

Ett öronbedövande jubel steg mot ledarna på scenen. Två miljoner personer hade samlats på piazza San Giovanni i Rom och hörsamt oppositionsledaren Silvio Berlusconis uppmaning att genomföra en kraftfull manifestation mot Romano Prodis centervänsterregering. Knappt ett år efter valförlusten hade Berlusconi lyckats stärka sin centerhögeropposition, Casa della libertà, Frihetens hus. Högerkristdemokraterna, Lega Nord och Alleanza nazionale, hade stått på scenen bredvid honom förut, regerat med honom. Det nya vid denna manifestation var de mindre partier han nu lyckats ansluta till Casa della Libertà, och som steg upp på scenen bredvid honom. Där ställde sig Luca Romagnoli från Movimento sociale – Fiamma tricolore och Alessandra Mussolini, Benito Mussolinis barnbarn, från valalliansen Alternativa sociale. Två partier från den yttersta extremhögern, utbrytare ur postfascistiska Alleanza nazionale. Förändringen syntes inte bara på scenen. I manifestationen gick Blocco studentesco, gatuaaktivisterna från Casa Pound och Forza Nuova, organisationer med rötter i 70-talets utoparlamentariska och terroristiska extremhöger, den så kallade tredje positionen, med uppsträckta högerarmar.

Gatorna den 2 december 2006 tillhörde extremhögern. Med den manifestationen bröts ett tabu i den italienska republiken baserad på en antifascistisk konstitution, nyfascistiska organisationer släpptes in i samhällsdebatten igen. Vad spelade Berlusconi för roll i detta?

Fascismen – två rörelser

För att förstå italienska extremhögern måste man se att italienska fascismen historiskt aldrig varit en enhetlig rörelse. Redan 20-

talets fascism var en kombination av två strömningar, en konservativt reaktionär och en radikalt socialist antagonistisk. Olika delar av den fascistiska rörelsen betonade progressiv utveckling eller reaktionär traditionalism, sekulariserad antikyrklighet eller katolicism, industrialisering eller landsbygdsvarum, uppbyggandet av en välfärdsstat eller värnande om storindustrin, utomparlamentarisk mobiliserande rörelse eller statsparti, ”squadrismens” direkta aktion eller värnandet om ”lag och ordning”. Även under den nazistiska ockupationen under andra världskrigets slutskede fanns i Salòrepubliken ett starkt socialist drag, med en betydande falang inom fascistpartiet som drev en linje baserad på korporativism, socialisering och bekämpande av ränta och ocker – utifrån förslag från bland annat poeten Ezra Pound.

Denna uppdelning, i en konservativ höger och en social höger, inom fascismen fortsatte vara betydelsefull även inom efterkrigstidens reorganiserade post- och nyfascistiska partier i Italien. Den sociala strömningen inspirerad av Salò kom att kallas för ”destra sociale”, den sociala högern, eller – paradoxalt nog - den nationella vänstern.

Från social höger till terrorism

Vid bildandet av italienska fascistpartiets efterföljare, Movimento Sociale Italiano (MSI), efter andra världskriget var den konservativa högern i majoritet. Men i partiet fanns också den sociala högern samlades kring Pino Rauti. Med honom bröt de sig ur MSI och bildade istället Ordine Nuove 1956, den organisation som blev grogrunden för en våg av nyfascistisk terror på 60-talet och tidiga sjuttioalet, med den så kallade ”spänningens strategi”. Organisationen kriminaliserades och upplöstes 1973, anklagad för att försöka återupprätta fascistpartiet, Partito Nazionale Fascista. Ordine Nuove gick under jorden och blev Ordine Nero, misstänkta för flera bombdåd under sjuttioalet. Rauti hade då redan lämnat organisationen och återvänt till MSI.

Den tredje vägen

I och med att den konservativa högern hade greppet om MSI, bildade den sociala högern under 60- och 70-talet ofta nya organisationer och minipartier utanför MSI. Redan Ordine Nuove försökte förnya den sociala högern genom att positionera sig som en ny tredje väg, bortom västvärldens kapitalism och östblockets statsocialism, genom att börja läsa Mao och stödja befrielseströrelser i tredje världen. Idéerna fick fäste inom italienska studentextremhögern under 70-talet och inspirerade Gabriele Adinolfi och Roberto Fiore att bilda organisationen Terza posizione, tredje positionen. Tredje positionen förde vidare sociala högern och Salòrepublikens frågor, korporativism, kamp mot ocker och ränta samt krav på socialiseringar. Deras slagord var “Né fronte rosso, né reazione, Terza Posizione!” (Varken röd front eller reaktion, Tredje positionen!). Det är denna organisation som dagens nyfascistiska grupperingar hämtar sin inspiration ifrån. Den öppna rörelsen Tredje positionen hade en underjordisk gren som kom att allt mer närma sig terroristiska Nuclei Armati Rivoluzionario, NAR. Efter Bologna-massakern 1980, då en bomb på tågstationen dödade 85 människor och skadade hundratals, greps flera av medlemmarna från NAR och Tredje positionen, och dess ledning gick i landsflykt till London.

I slutet av 90-talet återvände Roberto Fiore och Gabriele Adinolfi från sin exil i London och återupptog verksamheten. Fiore grundade 1997 organisationen Forza Nuova utifrån det rumänska protonazistiska Järgardets organisationsmodell och ideologi – precis som nazistorganisationen Svenska motståndsrörelsen samtidigt gjorde i Sverige. Adinolfi blev teoretisk inspiratör och ideolog i Rom för en ny våg av utomparlamentarisk extremhöger under 2000-talets början, som kopierade den autonoma vänsterns organisationsformer och började ockupera hus, de högerversioner av sociala center som de själva kallade Occupazione Non-Conformista, ONC, non-

konformistiska ockupationer. Den kändaste och inflytelserikaste ONC är Casa Pound i området Latina, i närheten av Roms tågstation Termini. Både Casa Pound och Forza Nuova ser sig som dagens arvtagare till Tredje positionen, och blandar på samma sätt en social kamp med våldsamma gatukonfrontationer.

Berlusconi värvat den konservativa högern

I och med det hårdnade samhällsklimat som skapades av den nyfascistiska terrorismen på 70-talet och den statliga repressionen mot den utomparlamentariska extremhögern under 80-talet, återvände den sociala högern in i MSI, där den återigen samlades som tendens kring Pino Rauti.

Italiensk efterkrigspolitik dominerades av en bipolär politik med två stora partier, kristdemokraterna och italienska kommunistpartiet, en polarisering och blockindelning som inte lämnade något väljarutrymme för andra partier. Men med de stora korruptionsskandalerna i början av 90-talet kollapsade båda dessa partier och öppnade upp ett helt nytt fält för nya partier. Ur delar av kristdemokraterna och företagskretsarna kring mediamagnaten Silvio Berlusconi bildades Forza Italia. Berlusconi försökte skapa en stark högerpol, genom att omedelbart börja bygga upp en valallians och förhandla med både MSI och Lega Nord för att knyta dem till sig. För MSI innebar detta möjligheten att bryta sig ur isoleringen och omskapas till ett rumsrent konservativt parti. Under Gianfranco Finis ledning omstöptes de till det nationalkonservativa *Allianza nazionale* och gick in i valsamarbetet med Forza Italia. Med samarbetet med postfascisterna fick Berlusconi ryggen fri åt höger och fångade upp alla de väljarna som befunnit sig utanför kristdemokraterna på yttersta högerkanten.

Trots att valalliansen vann valet 1994 och förde fram MSI/AN till makten, sågs inte Finis omvandling av partiet med blida ögon av den sociala högern inom partiet och ledde

till många splittringar och utbrytningar. Direkt efter partiomvandlingen till *Allianza nazionale* vid kongressen 1995, bröt sig delar av den sociala högern kring Rauti ut och bildade *Movimento Sociale – Fiamma Tricolore*. Ytterligare en större utbrytning skedde 2003 när Fini besökte Israel och där offentligt tog avstånd från fascismen och framförde en ursäkt för raslagarna under fascismen. Det fick Alessandra Mussolini att hoppa av AN och istället grunda *Azione Sociale*.

Gemensam vallista för extremhögern

Mellan åren 2003 och 2006 började Alessandra Mussolini samla den splittrade sociala extremhögern till en gemensam vallista, *Alternativo Sociale*. I samarbetet ingick förutom Mussolinis *Azione Sociale*, *Fiamma Tricolore*, där nu Luca Romagnoli tagit över ledarskapet och Roberto Fiore *Forza Nuova*. Romagnoli hade radikaliserat Rautis parti genom att öppna upp det för den nyfascistiska ONC-rörelsen. Aktivisterna från Casa Pound byggde upp *Fiamma Tricolores* studentorganisation, *Blocco Studentesco*, och utgjorde en betydande del av partiet. Vallistan *Alternativo Sociale* fick aldrig mer än några kommunala mandat, men lyckades få in representanter i Europaparlamentet och blir dessutom ett tydligt inslag i gatubilden.

Berlusconi värvat sociala högern

Med Prodis olivkoalition och centervänsterns på väg mot seger i valet våren 2006 försökte Berlusconi stärka Casa della Libertà och centerhögern, göra om sitt grepp från 1994 genom att bjuda in extremhögern för att även täcka in de yttersta högerväljarna. Som ett led i detta inledde därför Berlusconi i februari en förhandling om att införliva Mussolinis *Azione Sociale*, Romagnolis *Fiamma Tricolore* och Pino Rautis nystartade *Movimento Idea Sociale* i Casa della Libertà. Den postfascistiska konservativa högern var ju redan införlivad

i Berlusconi projekt, men att införliva den radikalare sociala högern var ett känsligare projekt – i och med deras täta kopplingar till de nyfascistiska aktivistgrupperna och ex-terroristerna. Den sociala högern erbjöds valbara platser på CdLs listor, men med villkoret att de såg till att hålla de kändaste tidigare terrormisstänkta nyfascisterna, de så kallade ”impresentabile” (opresenterbara) såsom Roberto Fiore, utanför vallistorna. Rauti drog sig ur CdL på grund av samarbetsvårigheter och nya rättsprocesser mot honom om 70-talsterrorismen, men Fiamma Tricolore och Azione Sociale deltog på Berlusconi sida. Centerhögern förlorade valet, men porten för extremhögern hade nu öppnats. På den stora oppositionsdemonstrationen 2 december 2006 kunde därför nyfascisterna Alessandra Mussolini och Luca Romagnoli stå sida vid sida med Berlusconi och postfascisten Gianfranco Fini på scenen och hälsa deltagarna, medan Casa Pound/Blocco Studentesco och Forza Nuova stod med fanor och organisationsblock i folkmassan.

(Skulle man göra en liknelse till svenska förhållanden, så är det som om Fredrik Reinfeldt för att vinna mot socialdemokraterna först bjöd in sverigedemokraterna att gå med i Alliansen, och sedan även nationaldemokraterna, väl medveten om att han då skulle få de dubbelorganiserade medlemmarna från de fria nationalisterna/Info-14 och Svenska motståndsrörelsen i en aktionsallians med sig på köpet).

De innan för, de utanför

Samarbetet med Berlusconi och sociala höger, hindrade dem inte från att samtidigt fortsätta sitt arbete med de nyfascistiska aktivistgrupperna. Vallistan Alternativo Sociale fick istället ombildas till en ”aktionspakt” mellan MIS, AS och Forza Nuova. När Prodiregeringen föll i januari 2008, det stod klart att det skulle bli omval och Berlusconi ombildade valalliansen Casa della Libertà till partiet Popola della Libertà (PdL), Frihetens folk, lämnade

dock Alessandra Mussolinis Azione Sociale aktionspakten för att helt gå upp i det nya partiet. ”Aktionspakten” mellan extremhögerpartierna upplöses.

Fiamma Tricolore skapade en ny gemensam vallista med Francesco Storaces nybildade parti La Destra. Storace tillhörde sociala högern inom Alleanza nazionale, var president för Lazioregionen mellan 2000-2006 och satt som hälsominister i Berlusconi regering. Sommaren 2007 lämnade han AN och bildar istället La Destra. I Rom ställde Casa Pounds talesperson Gianluca Iannone upp som Fiamma Tricolores kandidat. Forza Nuova bildade i sin tur en gemensam vallista med Rautis Movimento Idea Sociale, och Roberto Fiore kunde ta Alessandra Mussolinis plats i Europaparlamentet, som hon var tvungen att lämna när hon kandiderade för PdL.

I valet i april vann PdL, mycket tack vare Lega Nords stora valframgångar. I kommunalvalen i Rom, som hölls i anslutning till riksdagsvalet, valdes postfascisten Gianni Alemanno från sociala högern-strömningen i Alleanza Nazionale till ny borgmästare för Rom. Uppdelandet i två stora partier, PdL mot Partito democratico, missgynnade däremot de små partierna och extremhögers vallistor fick få röster: Forza Nuova – MIS fick 0,29% av rösterna, medan La Destra – Fiamma Tricolore fick 2,42%. Men det de förlorat i röster hade de nu vunnit i legitimitet. Extremgrupperna gavs mycket tv-tid, fick delta i partiledardebatter och hålla valtorgmöten bland de andra partierna. Och framför allt går de framåt bland unga väljare. Fiamma Tricolores skolorganisation, Casa Pound-skapade Blocco Studentesco fick över 20% av rösterna i skolvalen.

Misskrediteringen av antifascismen

Berlusconi öppnande av porten för post- och nyfascister till offentligheten, skedde parallellt med en annan process: ett nedvärderande av antifascismen som italiensk överideologi. De

senaste åren har det pågått en intensiv högerdebatt där man börjat kritisera det katolska och kommunistiska partisanmotståndet mot fascismen, relativisera fascismen genom att hävda att även italienska och jugoslaviska partisanerna begick förbrytelser mot fascisterna under inbördeskriget, samt kräva återupprättelse och minneshögtider för fallna fascister. När antifascismen inte relativiseras, så betraktas den istället som ett avslutat fenomen. Vanligen brukar 25 april, den dagens Italien befriades från fascismen, firas över hela landet som en stor helgdag. Men med den nya högerregeringen tonades dagens betydelse ner och omtolkades.

Gianfranco Fini från *Allianza Nazionale* tilldelades posten som ny talman för kammaren i parlamentet. I sitt inledningstal tog han upp vikten av att fira 25 april, men som ”frihetens dag” och betonade att hoten mot friheten idag inte kom från ”totalitära ideologier” (läs: fascism och kommunism), eftersom dessa ”antidemokratiska ideologier” var historiska fenomen som ”begravdes med 1900-talet” – idag är det istället andra hot mot friheten som måste uppmärksammas: ”kulturrelativismen” (läs: hotet mot traditionella värderingar som familj, kyrka och lydnad), bristande respekt för staten och lagen, samt synsättet att ”frihet skulle vara en tillgång till fulla rättigheter och total frånvaro av skyldigheter”.

Det minimala steget från medborgargarde till lynchmobb

Brinnande romerläger, koordinerade polisrazzior mot invandrare, patrullerande medborgargarden och nynazistiskt gatuvåld. Och det har bara gått en månad sedan högern vann valet i Italien. Är detta ”säkerheten” de utlovat?

Natten till första maj sparkades den 19 år gamla Nicola Tommasoli till döds av en grupp unga fotbollshuliganer och nynazister i Verona. Veronas borgmästare Flavio Tossi, från *Lega Nord*, var snabbt ute och tonade ned händelsen, och uppmanade vänstern att inte ”politisera” frågan, att det enbart var en enskild händelse? Men hur kan man blunda för det sammanhang misshandeln skedde i, hur kan man undvika att se sambanden?

Verona är en av de städer som drabbats hårdast av fascistiskt våld, med ett dussintal grova nyfascistiska attacker de senaste åren. På fotbollsläktarna har fascister fått agera fritt bland laget Veronas supporters *Hellas* och kunnat använda fascistiska symboler utan reaktioner. Istället för att motverka dessa rörelser har Tossi sett till att hålla en bra kontakt med dem, och istället försökt tona ner Veronas antifascistiska historia. Som kommunens representant till kommittén för det historiska partisanmotståndet som befriade Verona utsåg Tossi *Andrea Miglioranza* från *Fiamma Tricolore*, som spelar i vitmaktbandet *Gesta Bellica* och har en bakgrund i den våldsamma nyfascistiska organisationen *Veneto Front Skinhead*. Den 25 april, på befrielsedagen, motverkade Tossi kommitténs traditionella antifascistiska minnesstund och hindrade en demonstration med 5 000 migranter som protesterade mot den politiska hetsen mot dem att ta sig in till stadens stora torg *Piazza Bra*. Just *Piazza Bra* har blivit en symbol för Tossis politik mot migranterna i staden. Borgmästaren har lyckats införa speciallagar där för att få bort gatuförsäljarna, som oftast har invandrarbakgrund, från torget där stadens stora sevärdhet, den antika romerska arenan ligger.

Medborgargarden

Flavio Tossi var en av de politiker som drivit frågan om ”säkerhet” hårdast. För att göra staden ”säkrare” har Tossi uppmanat frivilligorganisationer att hjälpa till att patrullera stan, att bilda av medborgargarden, sk ”ronde”.

“Man måste erkänna att det existerar en speciell kulturell, social och politisk modell i Verona. Det är ett samhällsklimat som inte kommit från ingenstans, utan som är en frukt av de högerkrafter som styr staden och regionen Veneto generellt. Det innebär att underblåsa vissa budskap genom medborgargården och patrulleringarna, säkerheten som den enda politiska frågan och synen på att vara självsmåttiga herrar över området. Men det är även en kultur mot allt som avviker, ett sökande efter syndabockar, en hierarki som pekar ut någon som underlägsen i varje bemärkelse”.

Det säger Paolo Ferrero, före detta minister för “samhällssolidaritet” i Prodiregeringen till Il Manifesto. Ferrero, som är utpekad som möjlig ny ledare för Partito Rifondazione Comunista, påpekar Lega Nord-ideologin om att se sina kommuner som “fort” som ska skyddas mot inkräktare, underblåser en oro som till slut skapar sina barbarer på insidan av fortet. Den oro över framtiden och osäkra arbetsmarknaden i Italien har i den rätt välbärgade venetoregionen gett Lega Nord en kraftig medvind, eftersom de kunnat peka på några syndabockar, några att peka ut som ansvariga för problemet och marginalisera. I diskursen om säkerhet skapas alltid ett svar om vilka det är som hotar säkerheten, vilka som bryter mot normaliteten och måste stötas ut för att skapa trygghet.

Det är inte bara i Verona som Lega Nord satsar på medborgargården och mobiliseringar inom civilsamhället. Alleanza nazional och Lega håller på att införa gården i flera städer i Venetoregionen. I Padua driver de båda partierna parallellt med kvällspatrulleringen “mot kriminalitet” i centrum en namninsamling för att motverka öppnandet av en moské, som de menar skulle “dra till sig kriminalitet”. Den hätska stämningen och populistiska utspelen mot muslimer och moskeplanerna har väckt stor oro bland muslimerna i Padua.

Mordbränder

Förutom muslimer så är den grupp som nu drabbas hårdast romer. Natten mellan 14-15 maj angrep en stor folksamling romlägret i Ponticello, Neapel. Pogromen var kulmen på en veckas angrepp, där ungdomar nattetid kört förbi och attackerat vagnarna med järnrör och brandbomber. Angreppen ska ha orsakats av ett rykte om att en 16 årig tjej från romlägret skulle ha försökt kidnappa ett barn. Enligt flera tidningar låg den lokala maffian, camorran, bakom attackerna. Poliserna och brandmännen tvingades natten till 15 maj evakuera 450 personer med 40 barn, för att förflytta dem till hemlig plats som skydd mot fortsatta övergrepp.

Hetsen mot romer tog fart under hösten och utvecklades till en moralpanik i Italien med ramaskrik på hårdare tag och tvångsåtgärder, efter att en rom våldtagit och mördat en kvinna i Rom. Prodi genomdrev snabbt en undantagslag som gjorde det möjligt att utvisa migranter från andra EU-länder, minska de rättsliga möjligheterna att överklaga utvisningarna och göra det möjligt att placera EU-medborgare i flyktingförvar. Med Silvio Berlusconi valseger den 13 april och Gianni Alemanno, ledaren av destra sociale inom Alleanza nazionale, som ny borgmästare i Rom, har hetsen mot romer trappats upp ytterligare ett snäpp. I Milano har tillsatts en specialkommissarie för att handskas med “romfrågan”, och i Rom har Alemanno gått ut med att han ska börja flytta på de 85 “otillåtna” lägren med romer och rensa upp även i de 28 godkända lägren. Högern i Rom diskuterar även att dra in resurserna till frivilligorganisationer och kyrkor för skolverksamhet i lägren för de 2 000 barn som bor där. Diskussioner om romers “brottslighet” har fått en enormt upphävsad roll i media det senaste halvåret, och mängder av fördomar och felaktigheter cirkulerar. Romer benämns konstant som rumäner i nyheterna. Det lever kvar en förlegad bild av att alla romer är nomader som vill och väljer att bo i lägren. Men många av de nomad-

iska romerna har befunnit sig i generationer i Italien och är italienska medborgare. De som klumpas samman under beteckningen "rumäner" är istället de romer som flydde från inbördeskriget i Jugoslavien under 90-talet och där lägren var tänkta som permanenta övergående lösningar. Flera av lägren består också av rumäner, albaner och personer från Kosovo, som säsongsarbetar i Italien och därför bara har permanenta boenden, för att sedan återvända till sina hemländer.

De senaste dagarna har många varnande röster höjts från skilda håll som svensken Thomas Hammarberg, kommissarie för mänskliga rättigheter för Europarådet, spanska vice premiärministern Maria Teresa Fernandez de la Vega, och internationella antirasistiska NGO:n United, som varnat för att italienska politiker spär på och uttrycker rasistiska fördomar mot romer. Statliga tillslag

Berlusconi-regeringens första åtgärder sedan den tillträdde efter valsegern 13 april har varit inriktade på att skärpa flyktingpolitiken ytterligare. En åtgärde högern försöker genomdriva är att göra den papperslösa och tillståndslösa invandringen brottslig i sig, vilket skulle strida mot FN:s konvention för mänskliga rättigheter. De flesta pappers- och tillståndslösa invandrare i Italien är folk som förlorat sina uppehållstillstånd på grund av Bossi-Finilagarna, som innebär att migranter automatiskt förlorar sitt uppehållstillstånd om de blir arbetslösa. Tiden som papperslösa migranter kan placeras i flyktingförvar har nu utökats till 18 månader. Berlusconi har också diskuterat att undandra Italien från Schengenavtalet, för att kunna begränsa flyktingpolitiken även mot andra EU-medborgare och begränsa rörelsefriheten från unionen till Italien, en åtgärd framför allt riktad mot de nya medlemsländerna från fd Östeuropa.

På morgonen torsdagen den 15 maj, osmakligt nog morgonen efter pogromen mot rom-lägrer i Neapel, genomfördes ett stort koordinerat tillslag över hela Italien riktad mot "ille-

gala" migranter och brottslighet kopplad till migranter. I 15 regioner genomförde polisen drev på offentliga platser, tågstationer och läger, kollade papper och genomsökte personer som befann sig där. 383 personer greps, varav 177 misstänkta för stöld, 111 för "illegal invandring", 92 för drogförsäljning och 3 för prostitution. 53 invandrare utvisades direkt och 65 skickades till flyktingförvar. Tidningarna rubricerade polisaktionen som en "upprepningsaktion" och actionen motiverades och försvarades av Allianza nazionale ledare Bossi: "Folk begär säkerhet från oss och vi måste ge det till dem".

Samhällsklimatet har hårdnat enormt på kort tid i Italien. Säkerheten som ideologi har snabbt visat sin mest auktoritära sida: i begreppet säkerhet ligger implicit att det finns ett hot någonstans ifrån, några personer (läs migranter) är skyldiga för otryggheten och att det hotet går att avvärja med utslutningar, marginaliseringar, patrulleringar och upprepningsaktioner. Polistrakasserierna, politikernas utspel och lagskärpningar, nazistiska gatuvåldet, de anti-romska lynchmobbarna eller medborgargarderna delar här samma ideologiska grund. Så börjas en fascistisering av samhället, mitt framför våra ögon, där de universella rättigheterna sätts på undantag och vilkoras.

Vem knegar i Lega Nords fabriker?

Ett märkligt replikskifte ägde rum veckorna efter det italienska valet i april. Den parlamentariska vänstern hade just uttraderats helt, och den italienska arbetsgivarföreningen Confindustria var snabba att gripa tillfället och göra ett utspel om att det låga röstmässiga stödet för vänstern visade att fackföreningsrörelsen inte längre uttryckte arbetarnas intresse, utan bara var ett självbevarande politiskt "kast". Om arbetarklassen inte ens valde vänstern att

representera dem i de parlamentariska församlingarna, menade de, kunde fackföreningarna inte heller längre ses som någon kollektiv representant för arbetarklassen eller motpart i avtalsförhandlingar. Confindustria förklarade därför att de kollektiva avtalsförhandlingarnas tid var förbi, och såg nu möjligheten att istället driva igenom individuella avtals- och löneförhandlingar utan facket som medierande instans. Mothugget kom från ett oväntat håll. Det parti som bemötte Confindustrias utspel och försvarade den fortsatta betydelsen av fackföreningar var det separatistiska högerpartiet Lega Nord. Lega Nord hade gjort ett rekordval och vidgat sin traditionella klassbas från småföretagare i Norditalien till att locka över arbetarröster. Insikten att en betydande del av fackföreningsrörelsens medlemmar nu röstade Lega, fick partiet att oroas över att direkt få dessa bortskrämda igen av arbetsgivarföreningen.

Gula fack

Lega är inte enda högerkraften som skördar framgång bland arbetarklassen. Även det gula facket Ugl, nära stående *Allianza nazionale* och startat av dess föregångare, fascistpartiet MSI, växer och är idag Italiens fjärde största fackförening. De har nu passerat det största basfacket, RdB-Cub.

På Pirelli i Milano, som alltid varit Cgil:s starkaste fäste, förlorade den lokala Cgil-klubben de fackliga valen till Ugl. Pirelli har länge setts som en av de ”rödaste” industrierna, med en lång historia av radikal arbetarkamp – den första fackliga baskommittén, *Comitati unitari di base*, Cub, bildades på Pirelli i slutet av 60-talet. Den nystartade Ugl-avdelningen på Pirelli startades av unga utbrytare ur Cgil, som var missnöjda med Cgil:s försämrade fackliga lokala självbestämmande i och med stödet till Prodiregeringens välfärdsavtal, som förhandlades fram med Confindustria och därigenom innehöll flera försämringar för facken. Det gula facket Ugl lovade centralt fackklubben större lokal autonomi, trots att även Ugl gett

reformen sitt stöd. För bara två-tre år sedan hade sådana fackliga avhopp från Cgil för en ökad autonomi skett till basfacken.

- Vi måste inse att det inte längre finns en relation mellan arbetarklassen och att rösta vänster. Arbetaren isolerade är inte längre en klass, han är något annat - det är en individ som ersätter den horisontella solidariteten med en vertikal solidaritet, den med sina företagsledare, säger Dino Greco från Cgils riksledning till Il Manifesto i en kommentar om Lega Nords arbetarstöd.

Delar av den italienska arbetararistokratin på de stora industrierna i nord har övergivit en vänster som inte skyddar eller representerar dem, utan som bara tänker på ”bögar och negrer”. Lega Nord har istället lyckats nå dem genom ett långvarigt lokalarbete i territoriet. Lega Nords inbrytning i den norditalienska arbetarklassen gav partiet för första gången ett valgenombrott i regionen Emilia Romagna, det ”Röda Emilia” runt Bologna. Lega förklarade triumferande att nu hade den ”andra Berlinmuren” fallit.

- Vänstern är helt lösryckt från sin sociala sammansättning. Det räcker inte att säga att man representerar arbetet, man måste göra det i förhållandet till de sociala förhållandena och förutsättningarna, annars är det bara ett tomt antagande. Under dessa år är det bara la Lega som har gjort det. De har byggt upp en identitet kring plats och territorium istället för klass, en identitet som är exkluderande istället för vara inkluderande, säger Dino Greco från Cgil.

Regionernas sheriffer

Lega Nords starka regioner är Veneto och Lombardiet. I de städer där partiet fått kommunal majoritet och kunnat vinna borgmästarposten, har de utvecklat en stark betoning på lokalt självstyre, med kommunledare som starka ”despoter” som enväldigt styr sina städer och territorier, ”herrar i sitt eget hus”

– något som fått motståndare att ironiskt komma att benämna dem som ”sheriffer”.

Som parti är inte Lega Nord lätt att få grepp om, de innehåller många motstridiga tendenser och har flera gånger bytt politisk linje. De bildades 1989 som en sammanslagning av flera lokala rörelser med målsättningen att de norditalienska regionerna, som Lega kallar ”Padanien”, ska bryta sig loss från Italien. Syftet är att istället skapa en federal stat där de olika regionerna har autonomi och enbart betalar skatt till regionen – så att de rika regionerna i nord slipper betala för de fattigare regionerna i syd. Flera av de ledande politikerna har en vänsterbakgrund, partiledaren Umberto Bossi kommer från kommunistpartiet och Roberto Maroni från radikala vänstergruppen Democrazia Proletaria, medan andra drivande personer som Mario Borghezio kommer från extremhögern.

Lega Nord har från starten varit ett populistiskt parti, beskrivit sig som ”folkets röst”, att de är de enda som tagit tag i ”stigmatiserade frågor” och haft en tydlig anti-etablissemangslinje - att nord sugts ut och tvingas försörja etablissemangen i Rom, som inte ser till befolkningen i nords intresse. Den regionala kampen byggs kring en upphaussad ”identitet”, som tar både dramatiserande och mobiliserande former, där Lega Nord utmålas som nords befrielse rörelse. I ett medialt utspel gick de 1996 ut med en symbolisk självständighetsdeklaration för Padanien, en symbolisk aktion som övergick i gatukonfrontationer mellan polisen och ”grönskjortorna” (le Camicie Verdi), Lega Nords funktionärskår (namnet är en medveten anspelning på fascisterna “svartskjortorna”).

Från frihandel till protektionism

Till en början var Lega Nord ett strikt frihandelsinriktat parti. Partiet hade sin bas i nätverken av småföretagare i Veneto- och Lombardiet-regionen, den ”diffusa fabrik” som kommit att kallas ”Tredje Italien”, och

som under 90-talets början lyftes fram som en mönstermodell i Europa för hur postfordistisk produktion skulle kunna se ut. Små specialiserade, lågteknologiska och ofta familjeägda fabriker, egenföretagare och entreprenörer kopplades samman genom flexibla nätverk och just-in-time-produktion till de större produktionsgrenarna. Just detta klassiskt såg under 90-talet frihandeln, nedmonterandet av handelstullar och en fri cirkulation som möjligheten och lösningen för sin ekonomiska situation. De vände sig emot skattenivåerna i nord och resursutjämningen, organiserade sig mot italienska statens subventioner av jordbruk och industrier i syd.

Dessa småföretagare drabbades hårt av den ekonomiska krisen. EUs östutvidgning, Turkiets ansökan om att få ansluta sig till den europeiska inre marknaden och Kinas öppnande av sin marknad och produktion innebar ett stort hot mot den norditalienska småskaliga produktionen. Lega Nord svängde därför under 2000-talet från frihandelsliberalism till protektionism, och började efterfråga just de åtgärder de kritiserat hos den italienska staten: subventioner och handelstullar. Likt många av de europeiska högerextrema populistpartierna skedde en svängning från nyliberal ekonomisk politik till en form av välfärdschauvinism, både av populistiska skäl och för att skydda sin egen ekonomiska situation. Så bisarrt nog blev en av de forna ”understödsståndarna” i Lega Nords stora politiska valfrågor att staten måste subventionera och betala under-skottet för Milanos konkurshotade innerstadsflygplats Malpensa.

Vem knegar i Lega Nords fabriker?

Det är i detta ljus man måste se Lega Nords rasistiska utspel, det är hos få andra extremhögerpartier som rasismen skett så tydligt utifrån ekonomiska intressen som hos Lega. Medan hos övriga extremhögern antiinvandringskampanjerna främst riktats mot romer och islam, har Lega Nord kombinerat det med kampanjer mot Turkiet och Kina, de länder

vars billiga produktion är det stora hotet mot Norditaliens småindustrier. Kampanjen mot Turkiets inträde i EU draperades i islamofobi och argument om det kulturella hotet mot Europa. De sociokulturella rasistiska argumenten, om invandring som hot mot kulturella särdrag och identitet, frågan om trygghet och säkerhet riktad mot ”invandrarbrott”, kombineras starkt med en välfärdschauvinistisk och socioekonomisk betoning, om invandringen som kostnad för samhället och ett hot mot sysselsättningen. Lega Nord's mest spridda valaffisch inför vårens val bestod av bilden på en indianhövding och texten ”Indianerna stoppade inte invandringen – idag lever de i reservat”, samma som Sverigedemokraterna använde på 80-talet.

Lega Nord är nu tillsammans med Allianza nazionale pådrivande i att skapa en restriktivare flyktingpolitik, att försöka kriminalisera papperslösa migranter, bygga fler flyktingförvar och utvisa fler – även EU-medborgare från Östeuropa. Nya finansministern Tremonti förespråkar en ökad protektionism för att skydda den italienska produktionen. Italiens gränser ska stängas och skyddas. Men kommer den rasistiska och konservativa högern kunna rädda den italienska produktionen undan den nyliberala ekonomiska politiken och en globaliserad marknad på det sättet? Var ska de norditalienska småföretagens varor exporteras? Och framför allt, vem ska jobba i deras fabriker när de bedriver sin inskärpning av migrationspolitiken?

I Lega Nord kan samma person som sätter upp sin affisch om indianreservat på vägen, exploatera papperslösa i sin fabrik. Om ”säkerhetspolitiken” nu leder till att papperslösa migranter och östeuropeiska gästarbetare sparkas ut ur fabriker och byggsektorn, kommer det till slut leda till svåra problem för företagarna. Bara i Milano efterfrågas 70 000 byggnadsarbetare de närmaste två åren. Byggbranschen består av små byggföretag, småföretagen kan konkurrera genom att de betalar lägre löner och pga de anställer svart.

Runt en miljon i Italien arbetar i en sektor med ”hushållsnära tjänster” i hemmet, men bara 300 000 är anställda. I Padua är 10% av arbetsstyrkan invandrare, och de jobbar just i småföretagen. För här har vi den andra sidan av ”tredje Italien”, det är en postfordistisk produktion baserad på en lågutbildad arbetsstyrka, ofta migrantarbete, som gör småföretagande och småentreprenaden möjliga. Nationalismen eller regionalismen kan inte låtsas bort att världen är gränslös vad gäller ekonomiska och mänskliga flöden. En försvagad klasstruktur försvarar sig själv, men förvärrar samtidigt sina problem.

Tillbaka till familjen?

Högerns svårigheter att lösa de ekonomiska problemen återspeglar sig även i deras sociokulturella politik. Lega Nord, Allianza Nazionale och kristdemokrater fick ett stort utrymme i valdebatten, i att försvara ett återvändande till ”traditionella värderingar”, skyddande av ”livet” och ett ”uppvärderande” av familjen. Men kan man prata om det som en nymoralism, när samtidigt den kristdemokratiska partiledaren Casini är skild, Berlusconi är skild och öppen med sina ”affärer” även vad gäller privatlivet och ledaren för abortmotståndsligan Ferrara avslöjade att det gjorts abort tre gånger i hans egna relationer. Återgången till ”traditionella katolska värderingar” fyller snarare funktionen att dölja och lappa igen några av den nyliberala politikens skador och problem än att vara moralisk. Fler och fler kvinnor blir hemmafruar igen, och med färre kvinnor på arbetsmarknaden minskar arbetslösheten. Men männens löner ökar inte i motsvarande grad, så familjerna får klara sig på mindre resurser. ”Ungdomar” bor hemma längre och längre i åldrarna, på grund av svårigheten att hitta stabil inkomst på en prekär arbetsmarknad – och kan därigenom inte skaffa egen bostad. Den inskränkta aborträtten leder till svagare position för kvinnor och en vikt att stärka släktbanden och familjen som ekonomisk institution. I bristen på en utbyggd välfärdsmodell blir familjen den

institution för högern som tillfälligt kan lindra och dölja de svåra ekonomiska problemen.

Lega Nord skapade Berlusconi's valseger genom att locka över arbetarröster från vänstern. De adresserade en oro som finns bland italienska arbetare, genom att lyfta fram familjen, territoriet och säkerheten som lösningar. Men frågan är vad som kommer ske när dessa arbetare ser att lösningarna i längden riskerar att förvärra deras situation snarare än att lösa den. Hela vänstern är nu utomparlamentarisk, står på gatorna och försöker återuppta en förankring i klassen, utan några medierande politiker i parlamenten. Det kommer att bli en explosiv händelseutveckling de närmaste åren i Italien.

Järngardets arvtagare på marsch igen

De vet hur man medvetet ska agera genom provokationer och aggressioner för att få maximal uppmärksamhet. Med den välställda EU-parlamentarikern Roberto Fiore som ledare och en organisation av unga gatukämpar, ständigt i nya konfrontationer, dyker det nyfascistiska partiet Forza Nuova varje vecka upp i någon nyhetsnotis. Förra veckan var det universitetet Sapienza i Rom, i den röda innerstadsdelen San Lorenzo, som var målet för provokationen. Under täcknamnet "Lotta universitaria" utannonserade Forza Nuova ett föredrag i Institutionen för Litteratur om "Foibe, den enda sanningen" med Roberto Fiore som talare. Foibe, de massakrer som skedde på italienska fascistiska soldater av jugoslaviska partisaner under andra världskriget, har använts som ett slagträ av extremhögern för att relativisera fascismens brott, enligt modell från de tyska nynazisternas årliga minnesmanifestationer över offren för de allierades bombningar av Dresden. Föredraget, som skulle hållas torsdagen den 29 maj, ställdes

in av institutionen efter studentkollektiven protesterade och ockuperade Litteraturinstitutionens kontor på Sapienza under måndagen. På måndagnatten tog sig en grupp på 30 Forza Nuova-aktivister, med hjälmar och påkar, in på universitetsområdet och täckte området med affischer och slagord i protest mot deras inställda möte. När studentkollektiven på tisdagmorgonen gick runt och tog bort affischerna, anlände tre bilar med Forza Nuova-aktivister. Två blockerade trafiken, medan beväpnade fascister hoppade ut ur den tredje. Studenterna försvarade sig och ena bilen slogs sönder innan polisen hann komma på plats och gripa två från Forza Nuova och sex studenter.

Roms borgmästare, Gianni Alemanno, från Alleanza Nazionale och ledare för strömningen Destra sociale, sociala högern, gick fort ut och förklarade att det rörde sig om extremistbråk, och att problemet låg hos universitetet. "Det är den starka vänsterextremismen som skapar problem för alla som vill tala på universitetet". Men att händelsen inte gick att reducera till något "extremistbråk" visade de stora möten och demonstrationer som hölls på universitetet. Hundratals studenter dök upp på studentkollektivens universitetsmöte, och många professorer och doktorander deltog som talare och fördömde den högerextrema attacken mot Sapienza.

Forza Nuova tillhör nog det kontroversiellaste inslaget ibland de italienska partierna. Men trots att partiet har en historia grovt gatuvåld och ledare med rötter i sjuttioalets svarta terrorism, så kan de fortfarande vara med i tv-sända valdebatter och betraktas som en politisk aktör. Den enda gränsdragning som gjordes från högern var att Berlusconi räknade Fiore som "opresenterbar" när han öppnade dörren till sin valallians för Alessandra Mussolinis parti Azione Sociale. Men i och med att Alessandra Mussolini gick in i Berlusconi's valallians, fick hon lämna sin plats i EU-parlamentet som hon hade för vallistan Alternativo Sociale, där även Forza

Nuova ingick. Platsen i EU-parlamentet gick därför vidare till Roberto Fiore. Forza Nuova deltog med egen lista i valet i april utan några större valframgångar, det är inte som parti de är ett hot. Utan det är i den rad våldsattacker de kunnat genomföra under skydd av att vara ett parlamentariskt parti. Gatuväldet har alltid kompletterats med rättsliga angrepp från Forza Nuovas sida. Med Fiores position och ekonomiska resurser har partiet specialiserat sig på att anmäla all media som skriver om deras våldskopplingar för förtal.

På så sätt lyckades Forza Nuova stoppa journalisten Claudio Lazzaros film "Nazi-rock", att visas på biografier genom att hota med rättsliga åtgärder och åtal. Filmen baseras på intervjuer Lazzaro gjorde på ett av Forza Nuovas sommarläger och avslöjar den nynazistiska våldskultur som frodas inom partiet. När filmen under hela våren istället visades på universitet och sociala center, har Forza Nuova genomfört en lång rad attacker mot de lokaler som hade offentliga visningar.

Järngardets arvtagare

Vill man förstå hur Forza Nuova fungerar måste man se närmare på de två historiska organisationer som de hämtar all sin inspiration ifrån, och som de försöker vara en modern version av. Och det är inte den historiska italienska fascismen som är Forza Nuovas främsta inspirationskälla, utan den rumänska organisationen Ärkeängeln Sankt Mikael's Legion och dess väpnade gren Järngardet. Forza Nuova bildades officiellt just på ärkeängeln Sankt Mikael's dag, den 29 september 1997. Hela sin organisationsmodell, med lokalavdelningar som kallas "nästen", är hämtat från Järngardet, den organisationen som låg bakom några av de blodigaste pogromerna Europa skådat.

Ärkeängeln Sankt Mikael's Legion grundades av Corneliu Zelea Codreanu 1927 i Rumänien. Snarare än att fungera som parti var organisationen utformad som en blandning av religiös orden och paramilitär styrka,

dess aktivister eller "krigarmunkar" kallades legionärer. Strukturen baserades på ett nätverk av celler, som på rumänska kallades "cuib" (nästen). Mötena var utformade som religiösa ritualer, med böner, romerska hälsningar och ceremoniella marscher med organisationens gröna färger på skjortorna. Organisationen odlade en fanatism och strikt ledarkult, förutom Järngardet skapade de en "dödsskvadron" med personer beredda att dö för "kapten" Codreanu. Som störst samlade nästena 37 000 medlemmar.

Blandningen av katolsk mysticism och extremnationalism inom legionen var inriktad på att få en förankring i det kristna bondesamhället, dit 80% av befolkningen tillhörde, och där bondesamhällets traditionella ritualer blandades med katolsk folketro. Utifrån dessa traditionella bondevärderingar utvecklade Järngardet en ideologisk antiindustrialism och antikapitalism. De vände sig emot demokratin, eftersom kristendomens "sanningar" inte var en fråga som gick att rösta om.

Järngardet inledde en storskalig terrorism i Rumänien mot judar, kommunister och borgertligheten. 1933 beslöt den rumänska staten att kriminalisera organisationen, på vilket de svarade med att avrätta statsministern Ion Duca. Codreanu började tidigt förespråka en allians med Hitler. Under olika täcknamn ställde Järngardet upp i valen. 1937 blev de det tredje största partiet, med 16% av rösterna. Detta fick den rumänska konungen, som tagit makten, att återigen ingripa och fängsla Codreanu, som avrättades i fängelset under oklara omständigheter. 1941 gjorde Järngardet uppror, och under den korta tiden detta varade genomförde de en av de blodigaste pogromerna i historien. Judar hängdes upp i fötterna, försågs med plakat med texten "judiskt kött" och slaktades levande med avskuren hals, som en koscherslakt på djur. 630 döda judar dödades under pogromen och 400 försvann.

Det svarta 1977

I Italien i slutet av 60-talet vacklade den demokratiska republiken. Högern fruktade en vänstervridning av landet. Inom kristdemokraterna fanns krav på reformer och samarbete med italienska socialistpartiet, samtidigt som italienska kommunistpartiet växte sig starkare. Reaktionen från högern blev våldsamt. En våg av nyfascistisk terror svepte över Italien, samtidigt som delar av fascistiska MSI, konservativa kretsar i kristdemokraterna tillsammans med underrättelsetjänsterna försökte organisera statskupper och inledde den så kallade ”spänningens strategi”, att med blodiga terrorbombningar skapa osäkerhet och undergräva republiken, för att skapa ett gynnsammare klimat för en högervändning. Kuppöversöken misslyckades, och många av de nyfascistiska organisationerna kriminaliserades eller tvingades under jorden 1974. Nästa våg utomparlamentarisk nyfascism var en reaktion mot denna period av ”statskupper och bomber”, de hämtade snarare sin inspiration från just rumänska Järngardet, sociala högern, Salorepubliken, nationella befrielserrörelser och sneglade på den militanta vänstern. Högerstudentorganisationen Lotta Studentesco, med några tusen medlemmar i högstadies- och gymnasieskolor, bildade organisationen Terza posizione (Tredje positionen) i slutet av sjuttitalet. Organisationens ledartrojka bestod av ideologen Gabriele Adinolfi, organisatören och den praktiska fixaren Roberto Fiore samt gatuledaren Peppe Demitri. Organisationens program baserades på fyra punkter: traditionen, nationella självständighet, antiimperialism och militans. Organisationsmodellen för Terza Posizione kopierades rakt av från Järngardet, aktivisterna kallades legionärer och indelades i nästen. En av ledarna för Tp, Roberto Nistri, beskriver i boken Fascisteria den typiska tredje positionen-aktivisten:

”Tp föddes, levde och upplöstes som en nyfascistisk rörelse. Den vanliga aktivisten klädde sig som en vänsteraktivist och hängde på diskotek, men hade en runa runt halsen

och älskade Frazettis affischer med nordiska motiv. Han lyssnade vanligen på rockmusik men även gamla nationalistiska sånger. Han stödde folken i tredje världens kamp för frihet men såg den politiska plikten som något extremt elitistiskt, endast reserverat för en ”andlig kast”, som i slutändan var en utvald ras. Hade ofta bra kontakt med folk, försökte ofta lösa konkreta problem, men fortsatte att känna sig som ett barnbarn till SS”.

Terza Posizione genomförde militanta gatuaktioner, sökte provokativt upp vänsteraktiviteter och bedrev aktivt ett synligt propagandaarbete på gator och torg. De utgjorde rörelsedelen av den nya utomparlamentariska fascismen, som flöt samman med den andra strömningen, den så kallade ”beväpnade spontanismen” kring den underjordiska väpnade gruppen Nuclei Armati Rivoluzionari, NAR.

Den 28 augusti 1980 exploderade en bomb på tågstationen i Bologna, som dödade 85 personer och skadade hundratals i det ditintills värsta fascistiska terrordådet. Bombdådet inledde en våg av repression och hetsjakt på hela det nyfascistiska spektrat. Utredaren arbetade utifrån ett brett grepp: att dådet planerats inom de konservativa fraktionerna av säkerhetstjänsterna, organiserats av ledarna i Terza Posizione och utförts av militanterna i NAR, en modell som dock nog hade lite med verkligheten att göra. I september 1980 genomfördes tillslag över hela landet mot Terza Posizione, ledarna Gabriele Adinolfi och Roberto Fiore gick i landsflykt, och resten av organisationen upphörde över en natt, men sin kader antingen fångslad eller driven underjorden, in i NARs famn. NAR anklagade Adinolfi och Fiore för att ha flytt med rörelsens kassa, och avrättade en person från Tps ledarskikt Francesco Mangiameli, i det allmänt paranoida klimat som rådde. Repressionen efter Bologna krossade helt den nyfascistiska rörelsen, alla attentat och våldsamma aktioner upphörde i praktiken helt. Adinolfi och Fiore dömdes i sin frånvaro för ledande av ”beväpnad grupp”.

Skinheads till aktion

Efter den hårda repressionen fanns inget utrymme för utomparlamentarisk nyfascism under 80-talet. Det skedde ett återflöde in i MSI igen, där många från de tidigare utomparlamentariska grupperna samlades återigen i strömningen Destra Sociale, den sociala högern, ledd av Gianni Alemanno och Francesco Storace. Peppe Demitri från Tps underjordiska gren blev Alemannos rådgivare efter att avtjänat sitt fängelsestraff och återvänt till MSI. Det enda utrymmet utanför MSI var de som arbetade med kultur, det som inom extremhögern benämndes som ”metapolitik”, försöket att bedriva en kulturkamp om värderingar och åsikter, genom litteratur, tidningar och musik. När vitmakt-musiken kring Skrewdriver och Rock Against Communism började sprida sig i Europa i mitten av 80-talet, fick den fotfäste i dessa nyfascistiska kulturkretsar. 1986 bildades den första politiska skinheadsorganisationen, Veneto Fronte Skinhead, som en italiensk förgrening till RAC. Till skillnad från 70-talets nyfascism fick rasismen en mycket större roll under 80-talets rörelse: våldet riktades inte längre mot vänstern utan mot invandrare. Medan vit makt-rörelsen växte fram åren 1987-1992 ökade också antalet åtal för rasistiska brott och larmrapporterna om rasistiskt våld. 1991 organiserade Veneto Fronte Skinhead en stor vitmakt-festival, Ritorno a Camelot (Tillbaka till Camelot) i orten Bassano del Grappa, med representanter från alla naziskinsgrupperingar i Italien, som Azione Skinhead från Milano och Movimento Politico från Rom. Under festivalen bildades den landsomfattande organisationen Base Autonoma, ”för faderlandet, socialisering och antagonism”, som kom att bli den första samlande nyfascistiska organisationen sedan 70-talet, med 2000-3000 medlemmar. Organisationen kom dock inte att bli långvarig. I december 1992 genomdrevs Mancino-lagen, enligt vilken hets mot folkgrupp blev en brottslig handling. Under ”Operation Runa” 1993 gjorde polisen tillslag, upplöste och kriminaliserade Base Autonoma,

Movimento Politico och Azione Skinhead. Den enda organisationen som klarade sig var Veneto Fronte Skinhead, genom att närma sig den officiella partipolitiken. VFS ingår sedan 1999 i partiet Movimento Sociale Fiamma Tricolore.

Den nya kraften

Roberto Fiore spenderade sin tid i exil väl. I London startade han tillsammans med Massimo Morsello, från NAR, företagskedjan Meeting point, som fick stor kommersiell framgång. I företagskoncernen kan Fiore räkna in en restaurangkedja, italienska matbutiker, språkskolor och 1300 lägenheter. Fiore och Morsello höll den politiska lågan vid liv genom att driva organisationen International Third Position, och bygga upp ett kontaktnät i Europa. När så brottet för subversiv förening och väpnad grupp preskriberades 1997 återvände Fiore och Morsello till Italien. Där var landet redo för en ny organisation. Sångare Francesco Pallottino i bandet Intolleranza hade förberett marken och knutit till sig många av medlemmarna från de kriminaliserade organisationerna Movimento Politico och Base Autonoma, samt lyckades locka över hela lokalavdelningar av Fiamma Tricolore, att gå in i deras nya projekt: Forza Nuova, bildat i september 1997. Forza Nuova var Fiorens försök att återskapa Terza Posizione, utifrån Järngardets organisationsmodell. Organisationen förespråkar en ”nationellt återskapande”, ett återvändande till en mytiskt förborgerligt-, förindustriellt- och förkapitalistiskt samhälle. De bärande kampanjerna inriktas mot invandring, abort och kriminalitet. Fiore har försökt lära sig av Haiders valframgångar i Österrike, och lyfta globaliseringsfrågan som en central politisk fråga, oftast tolkad i konspirativa termer. Partiet försöker föra samman fascismens två strömningar: den katolska-traditionalistiska och sociala-antagonistiska. Uppvaktandet av konservativa kretsar kring katolska kyrkan har därför varit en viktig strategi för Forza Nuova. Internationellt samarbetar de tätt med spanska

Falange och tyska NPD. Under slutet av 90-talet höll de även tät kontakt med Svenska motståndsrörelsen – en organisation som likt dem är uppbyggd utifrån inspiration från rumänska Järngardet.

Genom Fiores ekonomiska resurser har Forza Nuova kunnat erbjuda alla nya avdelningar startbidrag för att hjälpa dem att öppna lokala kontor, vilket bidragit till att sprida organisationen över hela Italien. Forza Nuova har idag lokalavdelningar i alla italienska regioner. Deras starkaste fäste finns i Veneto-regionen i nordöstra Italien.

Största valframgångar hade partiet när de kunde ingå i Alessandra Mussolinis valallians Alternativo Sociale mellan åren 2003-2006, innan Berlusconi införlivade sociala högern i Popolo della liberta. Men valet har alltid bara varit en arena för Forza Nuova att föra fram sin organisation och försöka få upp sina frågor på dagordningen. Likt Järngardet och Terza Posizione är deras bas i de utomparlamentariska aktiviteterna och provokationer. Deras mest kontroversiella aktion genomfördes 2000 mot Europride-marschen i Rom, då Forza Nuova genomförde motaktioner och motdemonstrationer i ett försök att väcka katolska världens stöd för sin sak under det kristna jubelåret. I december samma år genomförde en person nära stående Forza Nuova ett bombattentat mot den kommunistiska dagstidningen Il Manifesto, vilket fick Fiores stöd. 2003 genomfördes ännu en uppseendeväckande aktion när 24 medlemmar från Forza Nuova stormade en tv-studio och misshandlade ordföranden i Föreningen för italienska muslimer när han pratade i studion.

Tiderna må ha förändrats, men metoderna är de samma, som för Järngardet, som för Terza Posizione: marschera, provocera och konfrontera, för att få fram sin politik. I dagens Italien, med sin säkerhetsparanoia och ökande främlingsfientlighet, har de funnit sin legitimitet och rätt samhällsklimat att agera i. Så kan Roms borgmäster Alemanno förklara

”vänstervridningen på Universitetet” som hotet mot demokratin, i en konflikt Forza Nuova medvetet kunnat provocera fram.

En fascistisk husockupant rörelse på framväxt

Det framstår som en så enkel formel för att starta ett politiskt projekt. En vältalig person som kan vara ansikte utåt, gärna organisatoriskt lagd. En grafiker som kan utforma en slagkraftig propaganda. En teoretiker som kan lägga upp planer och riktning för ett projekt, med förmåga att läsa av vilka behov, osäkerhet och begär som finns i samhället. I alla fall om man ser på hur en liten kompiskrets av högerextremister i Rom, steg för steg på några år lyckats bygga upp en social kraft med spridning över hela Italien. Och inte genom att följa någon klassisk högerextrem organisationsmodell, utan snarare genom att till punkt och pricka kopiera den utomparlamentariska vänsterns metoder och istället fylla med ett socialfascistiskt innehåll.

Steg 1. Metapolitiska huliganer och grafisk skvadrism

Puben Cutty Sark i centrala Rom hade länge tillhört olika fascister. När en äldre militant från NAR överlät krogen på Gianluca Iannone, blev det den självklara samlingsplatsen för hans vänkrets. Likt Iannone hade vännerna en bakgrund i organisationer som Fronte della gioventu (MSIs ungdomsgrupp) och kriminaliserade Movimento politico, men var för stunden politiskt hemlösa och passade inte riktigt in någon existerande högerorganisation. De kallade sig själva för den ”nonkonforma högern”. Förutom att hänga på krogen delade vänkretsen två intressen, thaiboxning

och politisk kultur. Precis som i en av deras favoritböcker, Chuck Palahniuks *Fight Club*, växte ur den gemensamma thaiboxningen fram ett intresse att också göra aktioner tillsammans. Gianluca Iannones "metapolitiska huliganer" tog som gemensamt namn *Fahrenheit 451*, efter titeln på Ray Bradburys bok, "för att försvara de böcker som samhället idag vill bränna".

Simone Di Stefano utvecklade en futuristiskt inspirerade estetik för gruppen, en "urban grafisk skvadrist" som han själv kallade det (efter fascisternas gatuskvadroner). Grafiken var enkel och ren, bara i svart och vitt, enkla raka paroller i stora vita versaler på svart bakgrund. Detta kombinerat med solariserade bilder, som negativ med sina inverterade färger, gav ett rakt visuellt chockintryck. Serier detournerades situationistiskt och försågs med ironiska egna bildtexter. Guy Montag, huvudpersonen i Bradburys bok, användes som en kollektiv pseudonym de undertecknade texterna med.

1997 dök det upp 15 000 klistermärken på lyktstolpar och väggar över hela Rom, med en logotyp på: ett sammanflätat Z, en nolla och ett alpha-tecken. Kort därpå spreds mängder av flyers, med bilder på ett ansikte med en streckkod i pannan, tomma vita ögon och ett stort fastklistrat leende. Inga namn, ingen webbadress, ingen förklaring. Detta första projekt för *Fahrenheit451* var att skapa en myt kring Iannones nybildade band, *Zetazeroalfa*. Första singeln släpptes i symboliska 451 ex, och följdes av CDn "La dittatura del sorriso" (Leendets diktatur). Kring sina konserter växte kretsen kring *Fahrenheit451* till ett hundratal trogna fans som följde det "identitära rockbandet" överallt på deras turnéer. Gruppen såg till nästla till sig spelningar på ställen de visste skulle bli provocerande, som på independentbolagens möte i november 2000, vilket fick den radikala vänstern att inledda en bojkottskampanj som ökade bandets rykte ytterligare.

Steg 2. Nonkonformistiska ockupationer

Redan 1999 började *Fahrenheit451* planera att ockupera ett hus, för att kunna öppna en egen lokal, men försöken misslyckades. I juli 2002 lyckades de tillsammans med två andra fascistgrupper att göra sin första lyckade ockupation, en före detta skola långt ute i en förort utanför Rom. Ockupationen fick namnet *Casa Montag*. Till skillnad från vänsterns ockuperade sociala center (*centri sociali occupati*, CSO), kallade den nonkonformistiska högern sitt center för nonkonformistiska ockupationer (*Occupazione non conformista*, ONC). Ockupationen var inte den första som genomförts från extremhögern i Rom, men det var den första som kunnat bli mer långvarig och inte vräkas efter några månader. Anledningen var den nära kontakt som *Fahrenheit451* byggt upp med *destra sociale*, den sociala högern i *Allianza nazionale*. Just då leddes Lazio-regionen av Storace från *destra sociale*, som därigenom kunde ge de nonkonformistiska ockupationerna sitt skydd. Sommaren 2002 fyllde de huset med konserter och seminarier, och gav ut tidningen *Montag*. Men efter sommaren lämnade *Fahrenheit451* *Casa Montag*, som fortfarande är ockuperat, för att bedriva aktiviteter i centrum. Året efter skedde nästa ockupation, kretsen kring streetpunk-bandet *Insedia* (*Innato senso di allergia*), öppnade *ONC Foro 753* i centrum nära Colosseum.

I december 2003 dök det upp flygblad i trap-puppgångarna nära *Foro753*, som efterlyste en bortsprungen svart katt i kvartet, vid namn *Pound*. Men katten fanns inte, utan flygbladen var bara en liten hint om vad skulle kort därpå ske i kvarteret. Den 26 december ockuperades en sexvånings-fastighet nära centralstationen *Termini*, den nonkonformistiska ockupation som fick namnet *Casa Pound*. Ockupationen fick namn efter poeten *Ezra Pound*, som anslöt sig som frivillig till *Salòrepubliken*. På fasaden hängdes en banderoll ut med texter från ett av hans poem: "Mot all form av ränta/ ocker" och "Hyra är ocker". I ett flygblad som

delades ut till grannarna förklarade de:

“Vi har ockuperat en byggnad som stått tom i årtal, som vi nu gett rum åt tjugo familjer i. Vi är italienare. Vi är inte några socialt utslagna. Vi är arbetare, studenter, mödrar och fäder. Alla prekära precis som ni, utan att ha valt det själva”.

Förutom bostäder innehåller Casa Pound en möteslokal, där det organiserades seminarier, filmklubbar, teaterkvällar och utställningar med futuristisk konst. På kort tid kom Casa Pound att bli hjärtat och navet för den utomparlamentariska fascistscenen i Rom.

Namnet Pound och hans slagordsmässiga diktstrofer på fasaden var ingen slump. Farenheit451 valde att knyta sig an till den sociala ådran inom fascismen, från Salò till tredje positionen. De fick kontakt med Tredje positionens ideolog, Gabriele Adinolfi, som återvänt från landsflykten 2000, efter att domen mot honom för startande av beväpnad organisation preskriberats. Adinolfi kan närmast beskrivas som den grå eminensen bakom Casa Pound. Han driver den till Casa Pound anknutna nyhetsportalen No reporter, Italiens motsvarighet till svenska Info-14. Flera seminarier på Casa Pound har ägnats åt att försöka rentvå Gabriele Adinolfi från anklagelserna om inblandning i bombmassakern på Bologna central 1980.

Steg 3. Boendeockupationer

Casa Pound utropade spekulativen på fastigheter som huvudfiende och bostadsbristen som den viktigaste sociala frågan. Problemen med korruptionen inom politiken och bostadsspekulationen har bidragit till att skjuta bostadspriser i höjden, samtidigt som ofärdiga byggkomplex lämnas stående. I Rom, med sina närmare 3 miljoner invånare, är bostadslösheten bland ungdomar hög. Kommunala hyresrätter finns det få av, 70% av italienarna har bostadsrätter och har köpt sina lägenheter. Detta leder till att få flyttar hemifrån. Ur en

fascistisk synvinkel blir därför bostadsbristen ett direkt hot mot kärnfamiljen, eftersom inga par inte kan flytta samman och bilda familj. Men kampen mot räntan, och där inräknar de i Ezra Pounds fotspår hyra som en form av ocker, ges också en konspirativ laddning, om de ”mörka krafter” bakom finansspekulation.

I Casa Pound bor tjugo familjer. Utifrån huset började de en rådgivningsverksamhet och knyta fler hemlösa till sig. Bredvid konceptet ONC utvecklades konceptet OSA, ”occupazione di scopo abitativo” (ockupationer i boendesyfte). Med parlamentariskt skydd av destra sociale, som då stod på sin höjdpunkt som ”parti inom partiet”, inleddes sommaren 2004 det som italienska Indymedia kallade ”Roms svarta sommar”, en våg av boendeockupationer, OSAs, utifrån de kontakter som byggts upp igenom Casa Pound. De nya ockupationerna och koordinationen av OSA: s gavs namnet Casa d’Italia. Under någon månad öppnades Casa Italia Parioli (med 23 familjer), Casa Italia Boccea (7 familjer) och Casa Italia Torino (18 familjer).

Steg 4: Politisk kampanj

Nästa steg för Casa Pound var utformandet av en politisk bostadskampanj, ett sätt att både ge sina ockupationer legitimitet och använda dem samtidigt som språngräddare för politiska krav. Kampanjen och det politiska förslaget kallades Mutuo Sociale, en slags socialt stöd för ”rätten att äga en bostad”. Casa Pound tog fram ett förslag om inrättandet av en kommunal eller statlig institution med målsättningen att ge räntefria lån åt alla medborgare vid deras första bostadsköp, utan att gå vägen via banker och ränta. Institutionen skulle ha i uppgift att anlita små byggentreprenörer att konstruera bostadslägenheter, som sedan skulle säljas till byggpriset. Förslaget var ingen egen idé, utan en direkt hänvisning till Repubblica Sociale Italiana’s, Salòrepublikens konstitution, det så kallade Carta di Verona, paragraf 10 och 15. Ett direkt återknytande till den fascistiska bostadspolitik, som gav upphov

till många av de ”miljonprogram” i Roms förorter. Kampanjkommittéer för Mutuo Sociale upprättades och en central koordinering startades av Casa Pound. I kommittéerna försökte Casa Pound nå en så stor enhet som möjligt mellan de olika sociala tendenserna inom post- och nyfascismen.

Simone di Stefano, som Casa Pounds talesperson för Mutuo Sociale, beskriver samarbetet i boken ”Centri Sociali della destra”:

“De rör sig om olika miljöer, men som är öppna för våra argument eftersom vi har samma sociala rötter och ett intresse i “bostadsfrågan”, som kommer från den republikanska fascismen, som i Carta di Verona, konstitutionen för Repubblica Sociale Italiana, för första gången sanktionerade den okränkbara rätten till äga en bostad, eller snarare gav social juridisk legitimering för genomförandet av rätten till bostad. Arvtagare till detta finns just i en stor del av AN, i deras så kallade “sociala höger” (destra sociale), hos Fiamma Tricolore, Forza Nuova, facket Ugl och många kulturföreningar och aktivistkretsar i hela den nationella miljön. Förenandet av dessa olika miljöer i ett gemensamt projekt har lyckats tack vare Koordinationens transversalitet och oberoende från partier. Projektet, och då tänker jag speciellt på i AN, har blivit en verklig fana att vifta framför ansiktet på dem från partierna och rörelserna som har sparat ut till ultraliberala eller konservativa åsikter. Ofta är de som är mest entusiastiska till detta projekt Azione Giovani [ANs ungdomsförbund], eftersom de även ser detta initiativ som ett sätt att återknyta de starka sociala rötterna i ett parti som genomlever en stark identitetskris, mycket på grund av deras lednings politiska val. Något som inte sker så ofta fram till idag, är att på konferenserna ser man politiker från AN sitta sida vid sida med ungdomar från Azione Giovani, Forza Nuova och Fiamma Tricolore utan att någon hånar de andra, utan man träffas i en anda av fullt samarbete.”

Casa Pound testade olika vägar att få igenom sitt lagförslag, bland annat genom att försöka få in 50 000 namnunderskrifter, för att då måste frågan tas upp till röstning i regionen. De började även uppvakta högerpartierna, erbjuda om sin rörelses röstmässiga stöd mot att partiet skulle driva deras politiska fråga. Inför regionalvalet i Lazio våren 2005 ställde Casa Pound och Mutuo Sociale upp med en egen kandidat, Germano “Gerri” Buccolini, på regionspresidenten Storaces lista. Buccolini fick i personvalet 1750 röster.

Inför riksdagsvalet 2006 förhandlade Casa Pound med Alessandra Mussolinis valallians Alternativo Sociale, men förhandlingarna bröt samman och de inledde istället ett valsamarbete med Fiamma Tricolore.

Inom Fiamma Tricolore fick Casa Pound en plattform att börja agera på ett nationellt plan, över hela Italien. De fick till uppgift att skapa en studentorganisation åt Fiamma Tricolore, och byggde sommaren 2006 upp Blocco Studentesco, som på två år blev en landsomfattande organisation. I högstadieskolornas skolval våren 2008 lyckades Blocco Studentesco få 23% av elevernas röster.

Steg 5. Metapolitik bortom partipolitiken

Som ett led i kampanjarbetet fortsatte parallellt Casa Pound med sin “mediaskvadrim”, att göra spektakulära mediala aktioner för att få upp frågan på dagordningen i den offentliga diskussionen. En natt i januari 2006 hängde de upp 400 skyltdockor i snorar i lyktstolpar i Roms innerstad med plakat om bostadsbristen som folkmordspolitik och kravet på en lag för Mutuo sociale. De genomförde också en spektakulär stormning av italienska dokusåpan Big Brother, som ett tag sändes från en stor glaskupol inne i staden. Casa Pounds aktivister kastade ägg på den genomskinliga glaskupolen, hängde ut banderoller och tände bengaliska eldar framför livekamerorna.

Casa Pound arbetade samtidigt aktivt med att utveckla nya mediaprojekt för att nå ut med sitt budskap. 2004 fick Iannone ta över tidningen Occidentale, startad 1970, vars redaktion flyttades till Casa Pound och utökades med Gabriele Adinolfi, hans son Carlomanno Adinolfi och grafikern Simone Di Stefano. I september 2007 startade Casa Pound sin närradio, Radio Bandiera Nera (Radio Svarta Fanan), som sänder 24 timmar om dygnet hela veckan. Kring närradion byggdes ett medianätverk upp med 20 lokalredaktioner, och internationella korrespondenter. Den 1 juni 2008 följdes radion av en streamad webbtv-kanal, Tortuga TV, som även den sänder dygnet runt.

Till Casa Pound finns nu även knutet musikstudio Bunker Noise, ett ockuperat gym, krogen Cutty Sark, bokhandeln Testa di Ferro och en tatueringstudio.

Webbcommunityt Viva Mafarka har blivit en viktig samlingsplats för den nyfascistiska rörelsen, för spridandet av ONC och OSA. Men vänsterns valframgångar mellan 2006-2007 bromsade tillfälligt framväxten av nonkonformistiska ockupationer. Med Berlusconi införlivande av den sociala högern i Casa del Popolo och högerns valseger, har den spärren nu försvunnit och vägen är öppen för en ny våg av fascistiska ockupationer. När lite över en vecka hade gått efter valet, ockuperades en gammal tågstation i Rom av Casa Pound och Blocco Studentesco och den största nonkonformistiska ockupationen, Area 19, öppnade sina portar.

Blocco Studentesco och den växande rörelsen av nonkonformistiska ockupationer stärkte talespersonen Gianluca Iannones position inom Fiamma Tricolore, och de gav honom en plats i riksledningen inför valet i april 2008. Iannone ställde också upp som de nonkonformistiska ockupationernas och Mutuo Sociales kandidat på Fiamma Tricolores vallista. Men uppbyggandet av så stark egen struktur inom partiet, möttes med oro av de andra ledarna i Fiamma. Efter valet bröt ett gräl ut

mellan Gianluca Iannone och en av Fiamma-ledarna, Maurizio Boccacci, före detta ledaren för kriminaliserade Movimento Politico och ett av de stora namnen inom italiensk nyfascism. I mitten av maj lät därför Luca Romagnoli utesluta Iannone ur partiet. De senaste veckorna har därför lokalavdelning efter lokalavdelning hoppat av Fiamma Tricolore och följer istället Iannone. Fiammas lokalkontor har ockuperats på flera orter av Iannones sympatisörer. Hela Blocco Studentesco har brutit med Fiamma och förklarat sig lojala med Casa Pound. Som ny organisation har Iannone i maj bildat föreningen Casapound Italia, med lokalavdelningar över hela landet. Projektet presenteras på hemsidan som:

“Casapound Italia är inte ett politiskt parti, utan en förening som tagit sig an att på ett organiskt sätt utveckla ett projekt och en ny politisk struktur, som projicerar på framtiden det mänskliga och idéarv som den italienska fascismen har skapat med enorma uppoffringar.”

Social höger med lånade fjädrar

En nyskapande fascistisk höger? Det skulle man kanske få uppfattning av, om man ser den utveckling Casa Pound gått igenom separat. Men ingenting är unikt i det Casa Pound genomfört, utan snarare är det slående hur mycket inspiration de hämtar från den radikala antagonistiska vänstern. De tar formen, men fyller med ett klassiskt fascistiskt innehåll. Gianluca Iannone brukar i intervju efter intervju tala om den inspiration han hämtar från vänsterlitteratur. Boken Casa Pounds försvarsadvokat Domenico di Tullio skrivit om rörelsen av nonkonformistiska ockupationer heter följaktligen också ”Centri sociali di destra” (Högerns sociala center) och är utgiven på ett förlag med vänsterprägel.

I Rom finns cirka 25 ockuperade sociala center (CSO), center som ockuperats under olika vågor (1977, 1987, 1991 och 2001). Dessa CSO driver rådgivningar för bostadsockupa-

tioner, och två stora koordineringar av boendeockupationer. En av dessa koordinationer, Action, grundades ur kampanjerna Disobbedienti och Tute Bianche, kampanjer som genom mediala aktioner – vad de kallade kommunikationsgerilla-taktik - försökte sätta sociala rättigheter på dagordningen. En av taktikerna bestod av att använda sig av kollektiva pseudonymer, som namnet Luther Blissett. Action har haft sina talespersoner som kandidater på Rifondazione Comunista och Sinistra Arcobalenas vallistor – och var de enda som gjorde ett lyckat val för sina kandidater, trots vänsterns valfiasko i april. De områden där sociala centren är förankrade i kvarteren, är också de områden där vänstern fortfarande har lokala mandat och lokalt styre. Action och de sociala centren driver parallellt politiska kampanjer utifrån sina konfliktpraktiker: kampanjer för rätten till bostad, och för medborgarlön, eller ”garanterad inkomst”. Formerna Casa Pound använder sig av är alltså väldigt liknande den utomparlamentariska vänsterns i staden, och precis som Action använder de sig av kraven på rättigheter inte bara som en simpel reformism utan snarare som konstituerande krav, dvs sätt att legitimera (och i vissa fall legalisera) redan pågående reella tillägnelser och reapproprieringar av välstånd. Men kollar man på synen på dessa ”rättigheter” ser man hur det skiljer sig åt. Casa Pounds kampanj handlar om det (privata) ägandet av bostad, medan Actions om rätten till bostad, om bostäderna som allmännytt. Casa Pounds rättigheter är villkorade, det handlar som de säger om en ”ansvarfylld rätt” till ägande, vilket hänger samman med italienska fascismens medborgarsyn: medborgaren är endast en beståndsdel i den organiska staten, och statens intressen är överordnade. Det vill säga, att medborgerliga rättigheter är kraftigt villkorade för att ges, man måste uppfylla vissa kriterier för att erhålla dem som ett privilegium, till skillnad från den utgångspunkt Action har om rättigheter som generella och ovillkorade, rätten till bostad och en inkomst som en okränkbar grundnivå och socialt skydd. Det rör sig alltså om en

exkluderande praktik mot en inkluderande. Vilka som ska ges dessa villkorade rättigheter av högern kan vi lätt få en fingervisning av i de italienska städer som styrs av Lega Nord. I Verona har Lega Nord lagt en motion om att tilldela dagisplatser efter ett poängsystem: gifta par får högst poäng, skilda par lägre, ensamstående föräldrar lägst. Par med fasta anställningar får bonuspoäng, föräldrar med visstidskontrakt får lägre, arbetslösa föräldrar lägst. De villkorade rättigheterna används både normativt för att biopolitiskt styra hur man lever, och fungerar enligt en princip av exkludering/inkludering och upprättande av en rättighets/privilegieskala.

Utomparlamentariskt syre efter vänsterns död

Utomparlamentariskt syre. Parollen stod stort på banderollen och affischen för Rifondazione comunistas veckolånga festival i Padua. Sedan “väljartsunamin” som sköljt ut alla vänsterpartier ur det italienska parlamentet, har det pågått några månader av febril diskussion hur partierna ska kunna återskapa vänstern. Samma slutsats kommer upp gång på gång. Partierna behöver andas de sociala rörelsernas syre för att kunna överleva. Men de unga sociala rörelserna lös med sin frånvaro när de tre partierna från valalliansen Sinistra arcobalena (Regnsbågsvänstern) skulle debattera “Vilken framtid för vänstern?”

En publik på 60 personer, med en medelålder på över femtio år, och bara några få under 30 år, kom för att lyssna. Värden Ramon Mantovani, från Partito Rifondazione Comunista inledde med att dödförklara vänstern, den vänster som tror att den kan representera och styra. Med valalliansen Sinistra arcobalena hade de skapat ett monster. Istället ville han återvända till den roll Rifondazione hade

under Genua-protesterna, att kämpa tillsammans med de sociala rörelserna, att utgå från samhället och fylla en samhällelig funktion, att "fare società".

Även Lalla Trupia, från socialdemokratiska Sinistra Democratica, hyllade en återgång till de sociala rörelserna. I hennes kommun Vicenza misslyckade SA totalt, medan de sociala centren med sin lista, No Dal Molina, mot Natomilitärbasen hade valframgångar. Hon pekade på sociala centren som förebild, att "de fick rösterna för att de var folkliga, i de sociala protesterna, de fanns nära folks vardag, nära arbetsplatserna". Hon förklarade Lega Nords framgång på samma sätt, dessa "rädslans entreprenörer" lyckades inte på grund av de frågor de drev, utan på grund av VAR de drev frågorna – att de fanns ute i lokalsamhället, mitt ibland folk dagligen, och kunde ge dem sina svar. "Vad spelar det för roll om vi har ett korrekt eller effektivt svar, om vi inte finns bland dem som efterfrågar det", frågade hon retoriskt.

Jacopo Venier från mer ortodoxa kommunistpartiet Partito di Comunisti Italiani betonade även han vikten av att närvara i dagskamperna, men betonade till skillnad från PRC vikten att göra det utifrån en tydlig kommunistisk identitet. Att kalla sig kommunister, att bära hammaren och skäran, att återvända till frågan om ägandet över produktionen. För att bekämpa högerreaktionen ville han återgå till den traditionella folkfrontstrategin igen, och försöka samlar alla demokratiska krafter mot dem.

Alla tre debattörerna var överens om att vänsterns kris var total, att högern verkligen lyckats på djupet att förankra sina värderingar och genomföra ett skifte i hela samhället. En kris så djupgående att det möjligen inte fanns någon förhoppning att kortsiktigt ens återskapa en partivänster. I det nya bipolära politiska läget mellan Berlusconi's Popolo della libertà och Veltroni's Partito democratico kommer alltid en partivänster dra det kortaste strået:

väljer vänsterpartierna en radikalare hållning framstår en röst på dem som bortkastad och väljer de en mer reformistisk röst väljarna hellre på originalet. Både alternativet att stå utanför en centervänster-regering, eller att ta regeringsansvar i en centervänsterregering, är förödande för dem. Så enda vägen framåt är utomparlamentarisk? Alla tre partierna upprepade gång på gång, att den enda väg framåt var ett återvändande till territoriet, till den lokala förankringen.

Marxister – men inte vänster

Stämningen var helt annorlunda på Radio Sherwoods övervakning. På första representantmötet för alla Venetos politiska kollektiv efter valet dök 200 personer upp, varav hälften var gamla 50-åriga "veteraner" från 77-autonomia-rörelsen, medan andra hälften var aktiva ungdomar från de sociala centren. Skadeglädjen var stor. Kommunistpartiet har alltid betraktats i bästa fall som en konkurrent, i värsta fall en bitter fiende till den antagonistiska rörelsen. Talare efter talare betonade vilka möjligheter som öppnades upp nu när partivänstern var borta.

Några helger senare hölls ett större möte, med 700 personer från hela Italien, på det sociala centret Rivolta i Venedig-Mestre. De olika sociala centren från ex-disobbedienti-miljön och de starka lokala proteströrelserna i regionerna hade skickat sina representanter. I inledningstalet betonade Beppe Cacia och Luca Casarini att "Vi är inte vänstern, vi kan nu säga Goodby mr Socialism, farväl socialismen. Vi är marxister, men inte vänster". Representationens kris skapade möjligheterna att stärka rörelsernas autonomi och självbestämmande, fri från partivänstern. Partivänsterns försvagade partier var inte välkommen tillbaka till de sociala rörelserna.

Francesco Raparelli från sociala centret ESC i Rom, nära knutet till studentkollektiven på universitetet Sapienza, återvände även han till vikten av att starkare satsa på territoriet

i sitt inledningstal. Men han varnade för en allt för stark naturalistisk eller geografisk syn på territoriet, för att bara överta Lega Nord's syn. Territorium är inte bara ett geografiskt område, utan alltid en konstruktion, något upfunnet. Det handlar snarare om olika former av gemenskaper, av sociala utrymmen, som är föränderliga och inte alltid lokala. Det går vare sig att se territoriet i strikt ideologiska termer, som bara något projekt ska överföras på – men inte heller att tänka sig territoriet bra som geografi, utan något projekt. Det är snarare ett projekt att skapa gemenskaper, utifrån vissa materiella förutsättningar som inte är enhetliga överallt.

Brandkårspolitik?

Med högerförändringar i ett rasande tempo är det lätt att bara låsa sig i en försvarsställning, att bara reagera på varje attack och genomföra motmobiliseringar eller protester. Och till viss del har sociala rörelserna inget val. På bara de månader högern har suttit vid makten genomför de en målmedveten förändring i ett rasande tempo. Säkerhets-diskursen har dragits upp ytterligare ett varv, och nu motiverar högern öppet alla sina åtgärder utifrån att det råder en ”nödsituation” som kräver tillfälliga specialåtgärder: så motiveras de 3 000 insatta soldaterna som ska patrullera gatorna i de större städerna, så motiveras uppreisningarna i nomad- och romalägren, så motiveras Italiens beslut att gå emot EUs regler och kriminalisera alla migranter som saknar papper, så motiverar Berlusconi sina stopplagar mot de rättsliga utredningarna mot honom (att utreda honom är att försvaga staten i en nödsituation, eftersom han som person representerar hela regeringen, förklarade han för media). De senaste veckorna har två sociala center vräcks, all'Eire i Milano och Paz i Rimini. Och inrikesministern har uttalat att i Milano måste militärpatrulleringen användas för att knäcka de fästen där en ”illegalitetens kultur” råder – de fästen han åsyftar är Milans moské och det sociala centret Leoncavallo, Italiens största och äldsta av sitt slag.

Högerextrema organisationer gör vad de kan för att trissa upp situationen ytterligare, genom att inrikta en kampanj mot universitetet, ”ett av de sista röda fästena”. Genom att ansöka om möten på universitetet för att rentvå de fascistiska soldater som dödades under andra världskriget försöker de provocera fram reaktioner från studentrörelsen för att därigenom kunna väcka högerkrav om vikten att kontra universitetens ”vänstervridning”. Konfrontationerna på Sapienza i Rom har följts av fascistprovokationer mot universitetet i Bologna, Turino och Padua.

Steget för de sociala centren och sociala rörelserna är inte självklart att ta, om man ska bemöta dessa angrepp eller fortsätta sitt arbete med att stärka sin position territoriellt. Eller går det att kombinera? Reaktionen på mordet på Nicola i Verona natten till 1 maj av fotbollshuliganer nära stående Forza nuova, visade på problematiken. Rifondazione comunista och vänsterpartierna såg sin möjlighet att göra en första styrkemanifestation efter valet genom en uttalad antifascistisk manifestation mot det nyfascistiska våldet. De genomförde en landsomfattande manifestation den 25 maj i Verona tillsammans med många av de antifascistiskt orienterade sociala centren, som utgjorde hälften av den 5 000 starka demonstrationen och med ett stort antifascistiskt svart block.

Men de sociala centren från Veneto och Reggio Emilia som länge bedrivit ett lokalt basfackligt arbete i Verona bland migrantarbetare, och som bara veckorna innan genomfört en starkt förankrad och självorganiserad migrantdemonstration, avstod från att demonstrera med vänsterpartierna och antifascisterna. Istället deltog dessa sociala center i en migrantledd antirasistisk manifestation som pågick samtidigt i Verona, med 3 000 personer, riktad mot det klimat Lega Nord's borgmästare skapat i staden och kopplade därigenom mordet till en bredare rasistisk diskurs och kommunens agenda för ”säkerhet”, snarare än gatufascistiskt våld.

De två demonstrationerna visar förutom en skillnad i synen på politisk kamp mellan de olika sociala centren, även en skild analys om hotet från högerreaktionen: medan aktivisterna i Veneto (med sina lierade i Milano, Bologna och Rom) ser Lega Nord's territoriella förankring som det stora hotet, har några andra sociala center i Milano, Turin, Bologna och Rom snarare byggt upp en identitet kring antifascism och reagerar mest på de nyfascistiska grupperingarnas öppna gatuvåld.

Autonoma antifa-grupper från Milano kritiserade migrantdemonstrationen i Verona för att de saknade paroller och tydliga ställningstaganden mot fascismen. Jag frågade under en intervju med antirasistprojektet Melting Pot hur de ställde sig till kritiken. Nicola från Melting pot ryckte på axlarna och svarade:

“Att antifascism som begrepp inte användes i Verona vid migranternas demo, har att göra med att det är ett begrepp de inte använder, som inte har någon historia hos dem. De ser det fascistiska gatuvåldet och ser att det existerar inom en mer övergripande intolerant klimat i staden, som organiseras av fascister, fast ”fascister” i partier vid makten, som Lega Nord. Och svaret måste komma med deras språkbruk, deras sätt att uttrycka sig. För vänsterns slogans och symboler har jag aldrig varit någon stor anhängare.”

Nicola varnar för att antifascismen får inte bli en identitet, ideologi eller estetik, som han tycker flera av de nordeuropeiskt influerade sociala centren fallit för.

Jag vet att antifascism är en väldig viktig fråga i Nordeuropa. Och grupperna i Milano ser nog för mycket till Nordeuropa och Tyskland, men för lite till vad som sker i Milano och Verona. Jag anser ärligt, utan att vara polemisk mot någon, att det knappast finns något utrymme idag i samhället för den radikala ”antifa-estetiken”, även om den för kanske hade en poäng. Så klart är vi antifascister. Men jag har aldrig ansett att det finns

en antifascism som ideologi. Antifascismen som ”anti” blir en fetisch, bara antifa-fanor som symboler på t-shirts och antifascistiska pressmeddelanden. Vi har ju till och med en konstitution här som är antifascistisk, som är mot fascismen. Och inte ens det räcker, inte ens den italienska konstitutionen.

När Forza nuova ansökte om att hålla ett möte på universitetet i Padua, såg aktivisterna kring Pedro, Melting pot och Radio Sherwood de antifascistiska aktiviteterna för att stoppa mötet snarare som en möjlighet: en möjlighet att skapa studentnätverk utifrån den motmobilisering som skapades och därur bygga en politisk rörelse genom att sedan introducera studentfrågor snarare än fortsatt antifascism när den akuta elden släckts.

Herrar i sitt eget hus

Men trots ambitionen att ersätta antifascismen med en egen offensiv politik, tvingas även de sociala centren i nordöst att svara på högerreaktionen. Lega Nord's valframgångar i Italien och Veneto har inte fått partiet att trappa ner sin utomparlamentariska verksamhet, snarare tvärtom. Partiet genomför just nu en satsning med massmöten i flera av städerna, deras medborgargarden patrullerar gatorna och partiet genomför även mer provokativa och mediåla aktioner. I Venedig-Mestre tog legisterna i två dagar, 3-4 juni, och kedjade fast sig vid den nya campingplats som skulle öppnas för stadens nomader, sinti och romer. Konstruktionen av lägerplatsen har pågått under flera år, och det har funnits en bred politisk konsensus bakom byggbeslutet. Men först veckorna innan campingen ska öppna, veckor efter pogromerna och polisrazzior mot romläger på olika platser i Italien, väljer Lega Nord att inleda en kampanj i Venedig och direkt blockera campingplatsen slutförande. Men aktivister från Venedig-Mestres sociala center Rivolta och Morion valde att svara Lega Nord med samma mynt. Den 4 juni, medan Lega Nord stod fastkedjade vid lägergrindarna, tog aktivisterna och vräkte Lega Nord's kontor.

De satte upp en stor banderoll utanför lokalen, körde ut personalen och bar ut alla möbler i kontoret på gatan. Till Lega nordts ytterligare irritation hade många av sociala center-aktivisterna flaggor i händerna med stadssymbolen för Venedig. Aktivisterna gjorde ett helt försök att omdefiniera och utmana vem som representerade det "yttre" hotet mot staden och vilka som representerade territoriet. "Om det är några som inte hör hemma i vår öppna stad, så är det Legas rasism", förklarade de sociala centren i en kommuniké.

Några dagar senare var det Paduas tur. Den 7 juni hade Lega Nord utannonserat en antimoskédag, med stöd av Alleanza nazionale och Forza Italia. På en mängd platser i staden skulle torgmöten mot moskébygget, som de menade var en "säkerhetsrisk" och skulle medföra kriminalitet, med de tre partiernas riksdagsledamöter som talare. Sociala centret Pedro svarade med att de skulle hålla en critical mass-cykeldemonstration mot torgmötena, "Ingen tolerans mot de intoleranta" och höll öppna planeringsmöten i flera kvarter i Padua för att involvera civilsamhället. Polismyndigheten i Padua utfärdade cykelförbud i hela innerstaden samma morgon, den 7 juni, och satte in en stor styrka för att skydda varje stor infartsväg till centrum runt staden. Men hur stoppar man 150 cyklister som dagligen brukar cykla igenom just innerstaden och kan vareda gränd, genväg och bakgata. Cykeldemonstrationen delades in i olika färger, som efter en halvtimme längs den legala demonstrationsvägen, på en given signal avvek och snabbt svepte förbi vareda polispatruller och polisbilar, in bland lördagshandeln och folkvimlet, för att ta sig via slingriga bakvägar rakt på Lega Nordtorgmötet och överösa det med slagord och ägg. Polisen fick givetvis panik när äggen träffade riksdagspolitikerna, attackerade Critical mass-cyklister, men avbröt även Lega Nordts torgmöten. Alla Legas övriga torgmöten ställdes därefter in för hela dagen. "De kallar sig herrar i sitt eget hus, men måste sedan be Roms poliser skydda dem. Det visar bara på hyckleriet i deras pro-

jekt", ropade en av sociala centeraktivisterna i megafon, medan alla cyklade triumferande därifrån.

Men kampen om territoriet är i första hand inte fråga om en reaktiv politik som bara svarar Lega Nordts utspel. I några kommande bloggtexter ska jag försöka följa synen på territoriet och stadsdelskamp inom den antagonistiska rörelsen, med utgångspunkt från 70-talets autonoma strategier, för att därifrån kunna belysa hur strategin ser ut idag att skapa en förankring i territoriet kring social antagonism och sociala rörelser.

Den öppna staden - Från kvarters- kommitté till stads- delsrevolt

"Nu jävlar ska vi höras", säger den gamla damen som bor granne med mig. Kommunfullmäktigemöten verkar alltid hållas kvällstid här. På kvällen den 7 juli bänkar jag mig på åhörarplats med ett trettiotal tanter och gubbar, kvinnor och män från mitt kvarter, Sacra famiglia. Paduas kommunfullmäktige ska besluta om uppsättandet av en 3G-antenn i vårt kvarter, en ny kraftig sändare för 3G-TV till de nyaste mobiltelefonerna. Grannarna i kvarteret ogillar att få den starka sändaren planterad på sitt hus. Men de har inte haft någon möjlighet att säga till om det förrän nu. När fullmäktigemötet inleddes rullade en kvinna ut en stor banderoll, flygblad delades ut och tanterna och gubbarna började ropa "No antenna, no antenna". Väktare började slita i min grannfru och efter mycket tummalt lyckades de baxa ut oss alla på gården utanför. "Nu vet de att de har hela kvarteret emot förslaget och måste", sade grannfrun.

Telefonbolagen har lyckats knöka sig runt de byråkratiska beslutssystemen, och helt enkelt

bestämt sig att bygga på sina gamla master utan att fråga om lov. I december kom de för att sätta upp antennerna. Men det gick inte så smidigt som de tänkt sig. Grannarna i kvarteren lade märke till antennmontörernas bil, ringde varandra, och direkt samlades alla och hindrade montörerna från att kunna frakta upp den nya jättemasten. Sedan dess har grannarna haft utkik och gjort en telefonkedja. Nu turas de om varje dag att sitta på kvarterskaféet Bar al Posto Giusto för att hålla utkik. Och så har de gjort i ett halvår.

Det är svårt att flytta in obemärkt i mitt kvarter. Grannkvinnan presenterade sig direkt, när hon såg ett nytt ansikte på gården. Och sedan blev jag de närmaste dagarna bekant med alla i småbutikerna, cykelreparatören, tjejen i brödfaffären, systrarna som har kaféet. Efter någon månad ringde även prästen från kvarterskyrkan på dörren och undrade om han fick komma in och välsigna lägenheten, nu när de bodde en ny person där. Han klev vant in i mitt vardagsrum innan jag ens hann bjuda in honom, och jag fick mumlande förklara att jag aldrig sagt ett amen i mitt liv och inte tänkte göra det nu heller.

Men det var inte förrän jag bestämde mig för att intervjua några autonoma aktivister i mitt kvarter, som jag verkligen blev introducerad för kvarteret. Luchino var alltid upptagen, och jag ville prata med honom om hans jobb på basfackföreningen Associazione Difesa Lavoratore, men eftersom han varje morgon vid sju satt vakt på lokalkaféet och tog sin morgonkafé innan jobbet började jag göra det samma. På så sätt fick man en lugn pratstund varje morgon, jag kunde fråga ut honom. Och varje dag blev jag presenterad för en mängd nya grannar som han kände, och som alla var där för att hålla sig uppdaterade.

Så hade en så banal fråga som en ny mobilmast börjat ena ett helt kvarter. Överallt i kvarteret, i butikerna, på väggarna, dök det med jämna mellanrum upp hemmamålade banderoller, kallelser till möten, flygblad mot

“elektrosmoggen”. Och frågan knoppade av sig. Nu har kvarterskommittén börjat diskutera hur de ska agera mot den lilla militära och privata flygplatsen som bostadsområdet ligger granne med, för att få stopp på helikoptrarna som flyger över området. Kvarterskommittén har steg för steg börjat få en permanent karaktär, och aktivisterna från de sociala centren är där och deltar.

Dragkampen med Lega

Några stora banderoller hängde vid bilrondellen där Sacra Famiglia börjar, med texten “Padova Citta Aperta”, Öppna Padua, för att visa att det här var ett öppet och inkluderande kvarter, där alla skulle känna sig välkomna, där man kämpade för alla oavsett bakgrund. Sacra Famiglias kvarterskommitté är en av de nyare och mindre, i många av stadsdelarna finns motsvarande kommittéer. Vissa har bildats kring lokala miljöfrågor, samlats kring en gemensam lokal eller projekt, eller bildats för att göra något åt kriminaliteten i området. Eller åt moskén som ska byggas. Det är inte givet något radikalt eller progressivt över kvarterskommittéerna. Snarare pågår det en dragkamp mellan Lega nord och de sociala centren kring dem, eftersom båda dessa sfärer är starkt aktiva i olika lokalkommittéer. Några kommittéer deltar i kvällspatrulleringar med Lega nord i sitt område, andra organiserar sina öppna möten med aktiviteter för barnen på det sociala centret.

I området kring gamla flodhamnen, Portello, har de sociala centren satsat mycket verksamhet. Området ligger bredvid det media kallar “gettot”, miljonprogramhusen Via Anelli, där politikerna stuvat in alla migranter i ett Paduas svar på Malmvägen. Bostadshusen, som har haft hög arbetslöshet och mycket sociala problem, drog också till sig kriminell aktivitet från hela Padua. På gatorna runt omkring dealades det och såldes stöldgods och droger som ett mellanled i italienska droghandeln. Paduas vänsterregerings svar på de sociala problemen var att bygga en stor mur

runt bostadsområdet, införa videoövervakning och upprätta checkpoints med väktare 24 timmar om dygnet, en modell närmast hämtad från Israels appartheidåtgärder mot Palestina. De enda som protesterade var sociala centren och migrantorganisationerna.

Istället flyttade brottsligheten, drogförsäljningen och prostitutionen ett stenkast bort, till universitetskvarteren och bostadsområdena i Portello. Problemet var akut, många boende i området kände obehag att röra sig ute på kvällarna. Och dessutom stod Lega nord och knackade på dörren, med sina medborgargården. Så sociala centren satsade stort på kvarterskommittéen, många aktivister bodde i området. Men sociala centrums lösning var inte medborgargården på gatorna, utan att istället öka närvaron på gatorna genom att fylla dem med aktiviteter. Man flyttade ut mycket av sin verksamhet på gatan. Ställde ut bord på gator och genomförde middagar. Organiserade kabarettföreställningar och en utomhusbio. Sociala centrums fotbollsklubb, Polisportivo San Precario, och deras motionsgrupp lade sina vanliga joggingturer i området på kvällarna. De två lokaler sociala centren satt på i området öppnade de upp. Den ena lokalen lånades ut till kvarterskommittéen, och gjordes om från internet-kafé till en lokal träffpunkt för boende, med ett stort lekrum för barnen. Föräldrarna i kvarteret kommer dit med sina barn, och medan ungarna leker tar de en kaffé, pratar och läser den fotokopierade lokaltidningen som görs därifrån. Sociala centrums andra lokal, Officina Sociale San Precario, den lokal där de autonoma har sina rådgivningskontor för papperslösa migranter, öppnades upp för migrantföreningarna att använda. En stor sal ockuperades i huset, där man inrättade en kombination av församlingsslokal och gym. I de olika kontorsrummen finns solidaritetsorganisationen Ya Basta, antirasistföreningen associazione Razzismo Stop, migrantrådgivningsgruppen Melting Pot samt ett klassrum för "italienska för invandrare"-lektioner. Det koordineras också olika boendeockupationer i förorten därifrån,

där bostadslösa hjälps att få bostad. Basfackföreningen ADL har även där ett rådgivningskontor, för att organisera migrantarbetare, oavsett om de har arbetstillstånd eller inte, arbetar vitt eller svart.

Förutom att skapa tryggare kvarter mot den organiserade brottsligheten på gatan, har kvarterskommittéen tagit upp kampen mot ett garagebygge i området. Vänsterstyret i kommunen har beslutat att riva en park på en innergård för att bygga ut en stor underjordisk parkering, ett högriskbygge eftersom det genomförs precis vid floden. Kommittéen har på olika sätt försökt blockera arbetet, låst sina grindar för provborringar, och varje steg i byggprojekteringen måste genomföras med en stor polisinsats för att få bort lokalbefolkningen och aktivisterna i området.

Även i den andra stora förorten där aktivister bor, området Sacrosanta Trinita, deltar aktivisterna i kvarterslivet för att organisera kommittéer. I det området ligger sociala centret Pedro som traktens, och stadens, alla ungdomar besöker. På ången utanför brukar centret organisera kvartersaktiviteter, barn dagar och andra sociala aktiviteter. Den lokala fotbollsplanen har laget Polisportivo San Precario som sin hemmaplan, och korpmatcherna där har blivit en social nav för flera att träffas kring.

Resursmobilisering

De sociala centrums strategi bygger alltså på att ta de boende i stadsdelarnas behov, begär och oro på allvar, och att själva aktivt engagera sig i de områden som aktivisterna själva bor. Det är också genom att vara där, att bedriva verksamhet i territoriet som de verkligen utgör ett hot mot Lega nord. Kvarterskommittéerna i Padua har bildats ganska spontant och riktningen de skulle ta har inte varit självklar. Det sociala centren gjort har varit att ställa hela sin koordinerade apparat, alla sina resurser till förfogande åt kommittéerna. Pengar och partipolitisk makt har ju inte varit

sociala centrens starka sida, den planhalva Lega nord besitter, men däremot har centren kunnat ställa upp med aktivister, lokaler och kommunikationskanaler. Den autonoma radiostationen Sherwood låter kvarterskommittéer sända, intervjuar dem, har lokala studios i kvarterslokaler, och hjälper dem på olika sätt att föra ut sitt budskap i hela regionen. Aktivister från hela sociala center-strukturen hjälper till vid blockader, affischeringar, demonstrationer eller större aktioner. Och centrens lokaler öppnas upp för möten, både i bemärkelsen att kommittéerna och migrantorganisationer kan förlägga sina möten dit, och att centren organsierar egna utåtriktade aktiviteter för kvarteret, som fester, middagar, filmvisningar, föredrag, teater, sportkvällar och så vidare.

Den utspridda metropolen

När man reser på vägen mellan Padua och Venedig är det som den ena staden aldrig tar slut och den andra börjar, de flyter in i varandra. Hela Venetoregionen är ett tätt nätverk av samhällen och städer, med tät kontakt. Även produktionen sker regionalt snarare än i vissa städer, med rätta pratar de om "den difusa utspridda fabriken". Så ser det även ut bland sociala centren. Paduas struktur är navet för hela nordöst-regionen och samlar sociala center och projekt från Treviso, Vicenza, Mestre, Venedig, Verona, Trento och Rovigo. ADL, Ya Basta och Melting pot har kontor i de olika städerna, och Radio Sherwood lokalredaktioner.

Utanför Vicenza driver till exempel det sociala centret där tillsammans med lokalsamhället en kampanj mot utbyggnaden av en Natobas i Dal Molin. Kampanjen No Dal Molin har ett permanent läger och tältkontor, "presidio", i området där basen ska utökas. Därifrån sänds dagligen program på Radio Sherwood till hela regionen om de senaste nyheterna från Natobas-motståndet. Fredsrörelsen No Dal Molin har lyckats bli en stark politisk kraft i den stad som är ett av Lega Nord's (och nyfascistiska

grupper som Veneto Fronte Skinheads) starkaste fäste. No Dal Molina ställde upp med egen vallista i kommunalvalen, fick in flera mandat och fick långt mycket mer röster än vänsterpartiernas valallians i trakten, tack vare sin djupa lokala förankring.

Den 30 juni reste jag upp till Dal Molin tillsammans med de sociala centren för att delta i en manifestation mot Natobasen i samband med att frågan skulle diskuteras av det nya parlamentet. I huvudet hade jag föreställt mig ett motståndsläger som de engelska vägmotståndarnas subkulturella tältläger på 90-talet. Men allt såg helt annorlunda ut. Det var kvinnor och män i alla åldrar som arbetade med kampanjen, som satt i solstolarna på ången utanför lägerkontoret. I tälten hade en stor mötessal byggts upp, samt en fungerande restaurang och fullt med informationsbord. No Dal Molin-kampanjens stormöte hade dagarna innan stormats av insurrektionella anarkister som i klassisk svartablock-mundering stormat in maskerade och deklarerat att de skulle hålla ett eget block i demonstrationen. Grupperingen har de senaste månaderna gjort sig kända för att försöka utnyttja andras manifestationer för att själva ställa till med kaos, och sedan söka skydd bland de breda demonstrationerna när polisen attackerat och därigenom sett till att alla drabbats av repressionen. Polariseringen hade gått så långt att anarkoinsurrektionalisterna attackerat sociala centret Crash i Bologna. No Dal Molin-kampanjen vände sig därför till strukturen av sociala center och bad oss om hjälp att vakta demonstrationen för att hålla provokatörerna borta.

Lokalsamhällen i revolt

Samarbetet mellan revolterande lokalsamhällen och sociala center sker inte bara i Nordöst, utan på olika platser i hela Italien. Det intressanta är att det sker helt och hållet utanför och oberoende av partivänstern - i många fall uppkom protesterna som ett direkt motstånd mot opopulära beslut som centervänstern fattade vid sina två år i regeringsposition.

Rörelserna och lokalsamhällena håller sig därför väldigt måna om att värna sin autonomi.

Genom No Dal Molin har en tät kontakt byggts upp med andra revolterande lokalsamhällen i Italien. Det främsta exemplet är motståndet mot höghastighetstågen (TAV) i val di Susa vid Turino. Under tio års tid har det sociala centret Askatasuna genomfört torgmöten, dörrknackningar, gjort turnéer och organiserat i Val di Susa. När bygget väl skulle starta i december 2005 bröt ett upprorsliknande tillstånd ut i bergsbyarna, och utvecklades till en massiv olydnadskampanj från lokalsamhällena, med allt från fredliga blockader till kravaller och sabotage mot järnvägsbygget.

En liknande händelseutveckling sker nu i Neapel, i spåren av soppolesterna. Berlusconi lovad stort att snabbt lösa soppolestet i Neapel när han kom till makten. Hans medel har varit att ge en kommitté specialbefogenheter, samtidigt som alla protester i Italiens tredje största stad ska bemötas med en järnhand.

Ett av de första åtgärderna för att få bort sopbergen, som nu växer på Neapels gator, har varit att påbörja nya megasoptippar. I norra Neapel har den nya borgmästaren Iervolino utsett det sista stora grönområdet, parkdalen Parco delle Colline Metropolitane, till ny lämplig dumpningsplats för 700 000 ton sopor. De boende i kvarteren Chiaiano och Marano gick direkt ut på gatorna i protest, både för vilka hälsoeffekter en enorm dumpningsplats skulle få för dem, den sista ekologiska och ekonomiskt bärande agrikulturen i staden och för att försvara sin omtyckta park. Den 29 april hölls en demonstration med 10 000 personer från de båda stadsdelarna mot nya sopstationen. Lokalkommittéer bildades för att stoppa planerna, med civil olydnad från hela lokalsamhället, om så krävdes. Den 3 maj inleddes en permanent mobilisation för att försvara skogs dalen. Runt omkring i Chiaiano och Marano byggdes barrikader för att hindra sopbilar att ta sig till området.

Barrikadmateriel sänkades inte, med alla sophögar liggandes runt om i förorterna. Ett tiotal blockader upprättades i området runt dalgången och två permanenta vaktkontor, så kallade presidier, öppnades, där det varje dag hölls öppna stormöten. I dalgången använde man en grävs kopa för att gräva vallgravar och reste murar av jord, för att försvåra fordon att ta sig in i området.

Den 6 maj genomfördes den första attacken mot blockaderna från ordningsmaktens sida, då ett flertal personer från bostadsområdena och det sociala centret Insurgencia greps. Men istället för att knäcka motståndssandan stärktes den. Protesterna fick verkligen en social karaktär och kom att involvera stora delar av lokalsamhället: butiksägarna genomförde en strejk, lokalbefolkningen demonstrerade, byggde nya barrikader och hängde ut protestbanderoller från sina balkonger. Den 11 maj blockerade 3 000 personer stadscentrum i Neapel vid kommunfullmäktiges möte. När Berlusconi höll sitt första ministerråd i Neapel den 21 maj sammanstrålade nio olika demonstrationer med miljöaktivister, lokala kommittéer, sociala center, medborgargrupper och vänsterorganisationer i en massiv protest utanför. Som en spontan revolt fortsatte gatublockaderna på fler och fler platser, sopbergen blev barrikader och sattes i brand. Gamla gummor och gubbar gick ut med röda sjalar för ansiktena, folk i alla åldrar deltog.

Den 23 maj gjorde polisen en ny stormning och attackerade de 3 000 personer som samlats vid vaktpresidiumet i Chiaiano. Familjer som satt fredligt på marken misshandlades av karbinjärerna. Hundratals tog sig till polishäktet och fortsatte gatublockader där. 24 maj genomfördes nya polisattacker, i en upprepningsaktion mot för att försöka få bort gatubarrikaderna. En 12 årig kille misshandlades svårt och fick föras akut till sjukhus. För att försöka hindra protesterna att spridare ytterligare utfördes en arresteringsor der och husransakningar tidigt på morgonen mot 25 personer från proteströrelsen den 27

maj. Men som svar kallade presidiumet för lokalkommittéerna till en landsomfattande protestdemonstration och skickade ut en appell till alla kämpande kollektiv, rörelser och lokalsamhällen - som No Tav utanför Turino, No Dal Molin i Vicenza, No Mose i Venedig i norra Italien. Över 10 000 personer hörsammade kallelsen och demonstrerade lördagen den 1 juni igenom Chiaiano. Längst gatorna och på balkongerna stod applåderande folksamlingar och manifestationen växte för varje steg den tog i kvarteren, för att avslutas med ett stormöte vid presidiumets blockader.

Uppdatering fredag 11 juli: Det händer saker hela tiden. I Vicenza har nu No Dal Molin-kampanjen lyckats driva igenom att det ska hållas en lokal folkomröstning, och håller därmed på att öppna en öppen konflikt med regeringen i frågan. I napolitanska förorten Chiaiano stormade militären den ockuperade skogsdalen på torsdagmorgonen den 10 juli, och har satt ut militära posteringar i hela dalgången. Flera hundra personer från lokalbefolkningen samlades genast och inrättade nya blockader och "mobila blockader" i form av "slow walking" på gatorna kring militärfordonen. La Repubblica skriver att flera infarter i stadsdelen blockeras av "ungdomar i rånarluvor på vespor".

År noll

Det är år noll. En ny början. Kallelsen till mötet på det sociala centret Rivolta i Mestre, Veneto, utmålade samlingen som ett första försök att skapa ett nytt rum, sedan den italienska partivänstern dött och lämnat fältet fritt för de antagonistiska sociala rörelserna. Den 10-12 oktober 2008 samlades ett tusental deltagare att påbörja denna gemensamma vandring. Ett hundratal talare från olika initiativ, sociala center, grupper och kämpande lokalsamhällen presenterade sina kamper och projekt. Gemensamma större assemblies hölls för studentnätverken och de sociala centren, för att koordinera samman sig.

Med en aggressiv höger vunnit regeringsmakten, där Berlusconi stöd i opinionsmätningarna bara ökar, ser situationen mörk ut. Mötet på Rivolta försökte dock hitta öppningarna. Det är inte bara vänstern och de sociala rörelserna som krisar: globaliseringens kris (sammanbrotten i förhandlingsrundorna av frihandelsavtal, svårigheten att nå legitimitet, folkomröstningarna mot EU-konstitutionen, de globala krigerna som aldrig når stabilitet) sammanfaller med nyliberalismens kris (finanskrisen, bankkonkurrenserna, matupplöppen) – kriser som både drabbar oss, men som också skapar blockeringar för kapitalismen och öppnar nya motståndsmöjligheter.

De hundratalet presentationerna av olika kamper skissade fram konturerna på en ny politisk rörelse, gemensamma drag och beröringspunkter, i en process av konstituerande absolut demokrati. Denna rörelse saknar fortfarande en "logo", ingen gemensam organisation eller profil kommer forceras fram, utan det är något som kommer att växa fram de kommande månaderna mellan projekten i en process av olika kamper. Betoningen ligger på vad man gör, inte vilka man är. Men även om ingen ny kollektiv identitet är formad, så antydde ändå flera av mötestalarna de centrala begrepp som många av rörelsens praktiker och sloganerna skulle komma att formas runt i globaliseringen och nyliberalismens kris: frihet, oberoende, territorium och rörelseautonomi.

Trots försöket till en positiv stämning på Rivoltamötet, är det en rörelse ur civilsamhällen under attack, som formerar sig. Högerens attack mot civila samhället och sociala rörelser sker på många plan samtidigt: dels genom nedskärningspolitiken som slår hårt mot framför allt den offentliga utbildningen och universiteten, genom "säkerhetspolitiken" med patrullerande militärer på gatorna, trakasserier och rasistiska angrepp på migranter, dels regeringens försök att köra över lokala protesterörelser i miljö och fredsfrågor (No Tav, No Dal Molina, motståndet mot sopdum-

ning i Neapel osv), Berlusconi-regeringens upprivande av de små sociala reformer kring osäkra anställningar som vänstern han genomföra, och slutligen de ökande angreppen på sociala center från högern i hela Italien.

”Vi tänker inte betala er kris”

Knappt en vecka efter mötet exploderade en första våg av sociala protester, gemensamt organiserad av studentrörelsen och basfacken CUB och Cobas. Det som utlöser protesten är regeringens så kallade Gelmini-reform, lag 133 som innebär en privatisering av de italienska universiteten, nedskärningar för forskning och mindre offentliga fonder för utbildning. Studentrörelsens kopplar direkt samman privatiseringen med den globala finanskrisen: ”universiteten ska inte betala er kris.”

Fredagen den 17 oktober hade basfacken utlyst en generalstrejk i Milano och Rom i utbildning, transport och offentlig sektor. Generalstrejken övergick i en generaliserad strejk, i hela det sociala rummet. I Rom började studentrörelsen protesterna redan dagen innan. 10 000 studenter deltog i ett stormöte på universitetet mot lagförslaget. Studenterna höll därefter en demonstration som blockerade stadens gator. Under två timmar blockade de finansministeriet, och sedan ytterligare en timmes blockader av tågstationen Termini. Demonstrationen återvände därefter till universitetet La Sapienza i San Lorenzo och ockuperade litteraturfakulteten. Dagarna efter ockuperades även fysik-, kemi- och statsvetenskapliga fakulteten av studenter.

I Milano hölls en demonstration med 50 000 fackföreningsmedlemmar och studenter under anti-Gelminidagen. När 2000 studenter efteråt försökte blockera norra järnvägsstationen vid Piazzale Cadorna anfördes de av karbinjärrpolis, som besköt dem med tårgas och slog dem med batonger. Ett tiotal studenter skadades. Under dagen dök även de prekära skyddshelgon San Precario upp i igen i Milano. På vår tids katedral, börshusets port,

spikade han upp 95 teser om osäkra anställningar, precis som Martin Luthers teser 1517 på kyrkoporten i Wittenberg.

I Florens hölls ytterligare en massdemonstration med 40 000 deltagare. 600 studenter blockerade tågstationen och olika universitetsinstitutioner. Andra demonstrationer hölls under dagen i Genua, Cagliari, Aquila, Parma, Pavia, Perugia, Palermo, Turin och Napoli. Även i Napoli ockuperades en universitetsinstitution av studenterna. Media har redan börjat prata om protesterna som en ny italiensk CPE-revolt ala Frankrike 2006.

Berlusconi höll en presskonferens onsdagen 22 oktober, förklarade att han inte tänker backa om lagförslaget med nedskärningar i offentliga studier, och hotade att polisen skulle börja storma de ockuperade universitetsinstitutionerna. Studentrörelsen har utropat fredagen 7 november som en ny aktionsdag mot lagförslaget, och ytterligare en generalstrejk är varslad till fredagen den 14 november.

Inbördes hjälp

Under möteshelgen på Rivolta hölls även en assembly för de italienska sociala centren, för att diskutera hur de skulle försvara de nya angreppen på frizoner från högerregeringen. Bara några dagar senare, den tisdagen 21 oktober, stormades på militärt maner två sociala center och vräktes, det återockuperade centret Laboratori Paz i Rimini och sociala centret Horus i Rom. Stormningarna utlöste direkt en rad aktiviteter på gatorna i båda städerna.

Efter att postfascisten Alemanno valts till borgmästare i Rom har hoten mot de 23 sociala centren där ökat. Som motivikt mot försöket att dela upp de sociala centren i ”goda” och ”onda”, de som sysslar med ”kultur” och de som ockuperar för boende, har för första gången alla Roms sociala center gått ihop och slutit ett gemensamt avtal om ”inbördes hjälp” och att gemensamt stödja varandra vid vräkningshot. Uttalandet undertecknades av

sociala centren Acrobax, Angelo Mai, Auro e Marco, Brancaleone, Corto Circuito, Decolliamo, Esc, Forte Prenestino, Horus occupato, Intifada, Kollatino, Lucha y Siesta, Onda Rossa 32, Rialto, Sans Papiers, Spartaco, Spazio occupato Il comitato primavalle, Strada, Strike, la Torre, Villaggio Globale, Vittorio occupato och Zona a rischio.

Territoriet i revolt

Precis som med protesterna mot privatiseringarna inom utbildningsväsendet och den hårda linjen mot ockupationer, har Berlusconi valt att köra en hård linje även mot alla lokala proteströrelser. En av de stora valfrågorna Berlusconi lovade genomföra, var att snabbt komma till rätta med sophantering i Neapel. En av hans "lösningar" var att sätta in militären och storma den dalgång som lokalbefolkningen i Marano, Chiaiano och Mugnano ockuperat i nästan ett år för att hindra upprättandet av en enorm sopdumplingsplats i ett av Neapels sista grönområden, en sopstation som klassats som en "miljökatastrof". Militären rev ner alla barrikader, drev bort det permanenta presidiet som vaktat området och upprättade en egen bevakad zon med militärpatruller och taggtråd. Lördagen 28 september hölls en protestmanifestation mot den militära belägringen med 10 000 lokalbor. Bara en halvtimme efter att manifestationen påbörjats blockerades och stormades den av karbinjäripoliser. Karbinjäerna hade tidigare på dagen omringat och gripit personer vid det sociala centret Insurgencia för att hindra dem att ta med sig skumgummi och plast, material som skulle kunna användas för att pressa sig igenom polisavspärningar och vara skydd mot polisbatonger. Motståndet i Chiaiano fortsätter, men har tvingats söka nya former för att undkomma den allt hårdnande repressionen mot dem.

I motståndet mot konstruktionen av den nya Natobasen Dal Molina i Vicenza har det gått bättre. Den lokala proteströrelsen och de sociala centren genomförde en gemensam

vallista i kommunvalet, vilket gav vänstern seger. Därigenom kunde man besluta om att genomföra en folkomröstning lokalt om den amerikanska militärbasen. Den 5 oktober deltog närmare en tredjedel av lokalbefolkningen i staden i folkomröstningen, och en överväldigande majoritet, 95,66% ställde sig mot en Natobas. Planerna är fortfarande inte stoppade, regeringen hotar att köra över kommunen, och det råder därigenom en öppen konflikt mellan Vicenza och Berlusconi-regeringen.

En dödlig cancer

En cancer åter långsamt upp Italien, rasismens cancer. Den nya högerregeringens tal om "säkerhet" visade sig inte omfatta landets invandrare, som utsatts för allt mer trakasserier och angrepp. "Säkerhetspaketet" riktat mot "invandrabrottslighet" har lett till en explosionsartad ökning av grovt våld mot migrant-er. Två händelser den senaste månaden har fått extra stor uppmärksamhet. Den 14 september slogs den 19 åriga migranten Abdoul till döds av butiksägare i Milano, anklagad för att ha snattat ett paket kakor. De sociala centrens antirasistiska minnesmarsch som hölls några dagar senare, 20 september, angreps av polisen. Den 19 september skedde en blodig massaker i Castelvoturno, Neapel, där camorran sköt ihjäl sex migranter från Liberia, Ghana och Togo, som mejades ner av fyra personer med pistoler och kalashnikovs som sköt 130 skott mot dem. Media var snabba att utmåla händelsen som en "intern uppgörelse" mellan kriminella, vilket väckte enorm vrede i det svarta communityt, eftersom flera av de döda var vanliga arbetare utan någon brottslig koppling alls. Dagen efter blockerade upprörda migranter hela stadsdelen och kravaller utbröt. 4 oktober höll de lokala migrantorganisationerna tillsammans med sociala centret Ex Canapificio en stor demonstration med 15 000 deltagare mot det rasistiska våldet, mot camorran och mot den rättslösa situation som regeringens säkerhetspaket skapat.